

BMK Békés Megyei Könyvtár

5600 Békéscsaba, Kiss Ernő u. 3. – Postacím: 5601 Pf. 35.

Telefon: (66) 530-200 Telefax: (66) 530-203 E-mail: bmk@bmk.hu Honlap: <http://konyvtar.bmk.hu>

Tisztelt Polgármester Asszony, Tisztelt Polgármester Úr!

A Könyvtárellátási Szolgáltató Rendszer működéséről szóló 39/2013. (V. 31.) EMMI rendelet 7.§ 5. pontjának megfelelően elkészítettük a könyvtári szolgáltatásról készített tájékoztatót. Kérjük, hogy a beszámoló tárgyalásakor a település könyvtárosa is legyen jelen, továbbá kérjük, hogy a beszámolóról készült testületi határozatot juttassák el a Békés Megyei Könyvtár részére! A pandémia és az azt követő energiaválság után 2023-ra jutottunk újra oda, hogy kijelenthetjük, az élet visszatért a korábbi medrébe, de statisztikai mutatóink a jelentős javulás ellenére nem érik el a 2019-es év adatait. Természetesen jelentős változáson ment át a világ a virtualitás, a kommunikáció, a kulturális élet számos színterén is, azonban a jövő generáció sokoldalú fejlődéséhez a hagyományos ismeretszerzési, kapcsolódási formák megismertetése is nélkülözhetetlen. Ennek jegyében törekszünk a könyvtár berkein belül színes kulturális kínálatot nyújtani.

A kiszállításra kerülő könyvek kiválasztásában mindig lehetősége van a könyvtárosnak a település igényeit közvetíteni felénk. Évről évre törekszünk könyvtári keretek közé illeszthető, változatos ismeretterjesztő előadásokat, irodalmi és zenés programok biztosítani a lakosság különböző korcsoportjai részére, melyek kiválasztásában is együttműködünk a településsel. Különösen fontosnak tartjuk, hogy már a legkisebbek is kapcsolatba kerüljenek a könyvtárral, a ringató babafoglalkozások, a könyvtári térben lebonyolított bábszínházi előadások is korai kötődést képesek kialakítani. Az iskolások részére szervezett, iskolai időben zajló sokféle programunk esetén is ezért kérjük, hogy amennyiben lehetőség van rá, és a helyigény is engedi, minden programot a könyvtárban tartsanak meg a munkatársak.

Az előző évben több település rákényszerült, hogy a téli hónapok alatt bezárja a könyvtár ajtaját, és csupán a könyvtáros kolléga közvetítésével biztosított kölcsönzési lehetőséget. Bizakodunk, hogy az idén erre már nem kerül sor, de ha esetleg újra hasonló helyzetbe kerül bármely település, kérjük, hogy hetente minimum egy nap tegyék lehetővé a könyvtár látogatását, mert nagyon nehéz évről-évre visszacsábítani az olvasói közösségeket, pedig ezek a lehetőségek fontosak a települési közösségi lét számára is.

A KSZR munkacsoport a jövőben is minden szakmai segítséget megad a település könyvtári szolgáltatásainak biztosítása és kulturális életének szervezése terén.

Szeretnénk megköszönni Önnek, a település önkormányzatának és képviselőtestületének az együttműködést. Bármilyen felmerülő kérdés, kérés, probléma esetén rendelkezésre állnak a KSZR munkatársai: Kóti Hajnalka (koti.hajnalka@bmk.hu; 20/5293611) és Benyó Boglárka (benyo.boglarka@bmk.hu 66/530200/227-es mellék).

Békéscsaba, 2024. május 16.

Köszönjük együttműködésüket, üdvözlettel,

BESZÁMOLÓ A BÉKÉS MEGYEI KÖNYVTÁR

**KÖNYVTÁRELLÁTÁSI SZOLGÁLTATÓ RENDSZERBEN VÉGZETT
2023. ÉVI MUNKÁJÁRÓL**

KÉTEGYHÁZA

BÉKÉS MEGYEI KÖNYVTÁR
BÉKÉSCSABA, 2024. MÁJUS 23.

Tartalom

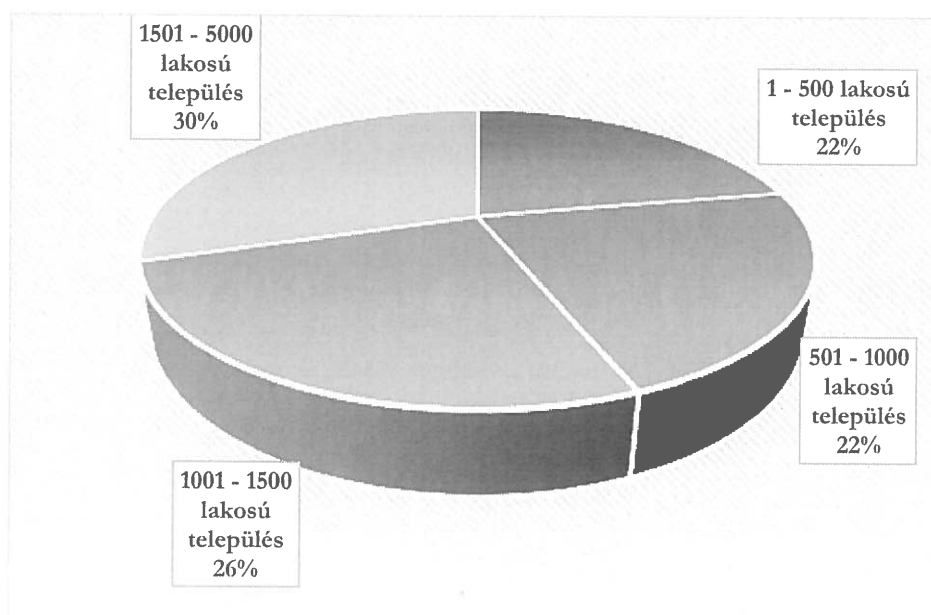
1. HELYZETKÉP	3
A KSZR alapelveinek való megfelelés, a kistélepülési könyvtári ellátás megszervezése	3
Könyvtárhasználat a szolgáltató helyeken	7
Humán erőforrás	12
A szolgáltató helyek infrastrukturális feltételei.....	13
Állománymenedzsment.....	14
Dokumentumszolgáltatás	18
Közösségi szolgáltatások.....	18
A KSZR megyei szolgáltatásai a sajtóban.....	24
Az év KSZR könyvtárosa díj 2023.....	29
Speciális könyvtári szolgáltatások, dokumentumok, eszközök biztosítása a fogyatékkal élők számára	29
Szakmai képzés, továbbképzés	30
A megyei könyvtár által a kistélepülési megállapodásban vállalt további szolgáltatás	32
Felújítási ráfordítás KSZR támogatásból.....	32
KönyvtárMozi	33
2. A SZOLGÁLTATÁST NYÚJTÓ BÉKÉS MEGYEI KÖNYVTÁR	33
2023-ban elvégzett, KSZR munkacsoporthoz tartozó elégedettségméréseink.....	46
3. KÉTEGYHÁZA	51
Könyvtárhasználat	51
Állománygondozás	53

1. HELYZETKÉP

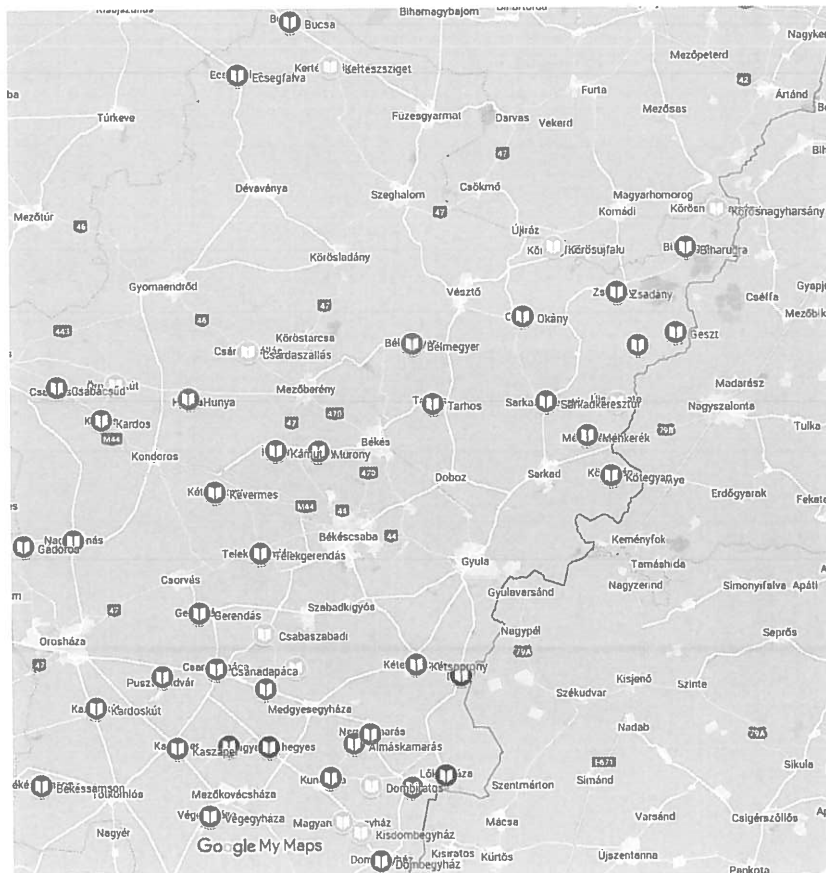
A KSZR alapelveinek való megfelelés, a kistelepülési könyvtári ellátás megszervezése

Könyvtárak		könyvtárak száma (db)	Lakosság szám összesen
Könyvtárellátási Szolgáltató helyek	megyei könyvtár KSZR szolgáltató helyeinek száma összesen 1 - 500 lakosú településen	11	3429
	megyei könyvtár KSZR szolgáltató helyeinek száma összesen 501 - 1000 lakosú településen	11	8136
	megyei könyvtár KSZR szolgáltató helyeinek száma összesen 1001 - 1500 lakosú településen	13	16129
	megyei könyvtár KSZR szolgáltató helyeinek száma összesen 1501 - 5000 lakosú településen	15	36372
Összesen		50	64 066
Nemzetiségi könyvtárat fenntartó nemzetiségi önkormányzattal kötött megállapodás alapján		0	0
A települési közkönyvtári és iskolai könyvtári feladatokat együttesen ellátó szolgáltató helyek száma		3	4870
ebből megkötött megállapodások száma		3	4870

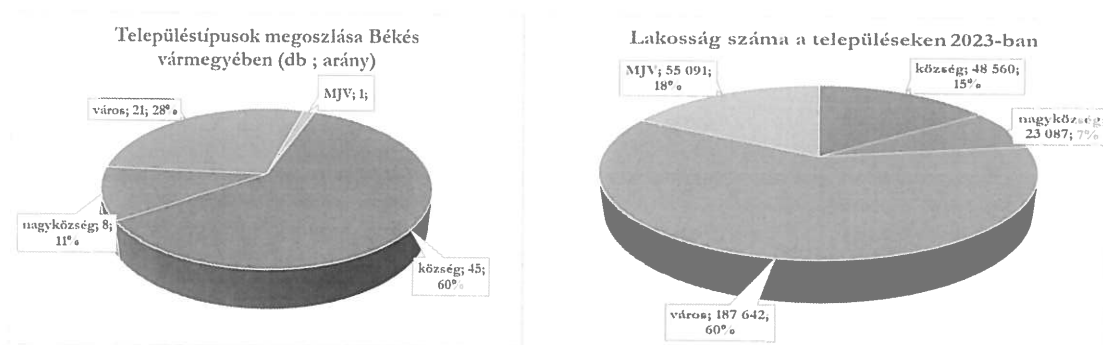
Lakónépesség - 2023

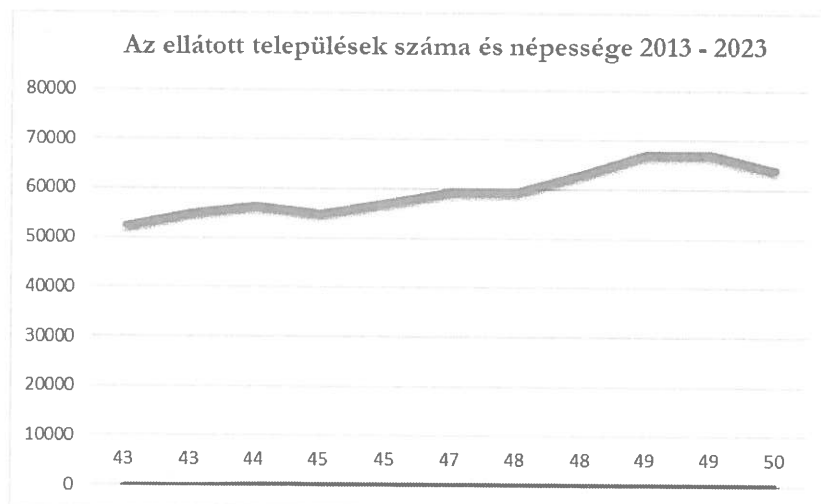
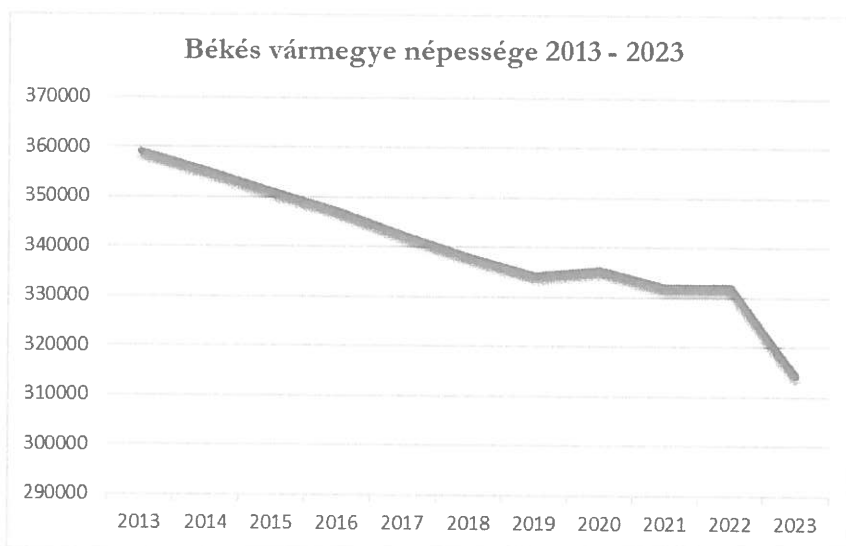
1-500 lakos	11 település	Csabasabadi, Csárdaszállás, Dombiratos, Kertészsziget, Kisdombegyház, Körösnagyharsány, Körösújfalú, Magyarombegyház, Örménykút, Pusztatollaka, Újszalonta
501-1000 lakos	11 település	Almáskamarás, Bélmegyer, Biharugra, Geszt, Hunya, Kamut, Kardos, Kardoskút, Medgyesbodzás, Mezőgyán, Tarhos
1001-1500 lakos	13 település	Ecsegfalva, Gerendás, Kétsoprony, Kötegyán, Lőkősháza, Murony, Nagybánhegyes, Nagykamarás, Pusztaföldvár, Sarkadkeresztúr, Telekgerendás, Végegyháza, Zsadány
1501-5000 lakos	15 település	Békéssámson, Bucsa, Csabacsúd, Csanádapáca, Dombegyház, Elek, Gádoros, Kaszaper, Kétegyháza, Kevermes, Kunágota, Magyarbánhegyes, Méhkerék, Nagyszénás, Okány

Békés vármegye településtípusai és lakosság száma településtípusonként (2023)

Népesség adatok alakulása 2013-2023

Békés vármegye településeinek száma 75. A megyében jelenleg minden településen van könyvtári ellátás. A települések 71 %-a, (53) község. 7 városunk lakónépessége alapján az 5000 fő alatti kategóriába tartozik.

A Békés vármegyei települések közül az 5 000 fő alatti lakosságú települések (város, nagyközség, község) száma 60, ami a népességingadozással párhuzamos átstrukturálódás eredménye.

Békés vármegyében a kistelepülési ellátást végző munkacsoport tagjai más könyvtári területen is dolgoznak, olvasószolgálati, informatikus, gyűjteményszervező könyvtárosok alkotják a csoportot, a könyvkiszállítást technikai munkatárs végzi.

2023-ban a kistelepülési könyvtári ellátáshoz a Békés Megyei Könyvtár szakmai irányítása alatt 50 Könyvtár, Információs és Közösségi Hely tartozott. A nagyszénási könyvtár csatlakozásával 50 településből 37 helyen közvetlenül a megyei könyvtár munkatársai végzik az ellátást, 13 településen a Mezőkovácsházi Városi Könyvtár szervezi a szolgáltatást.

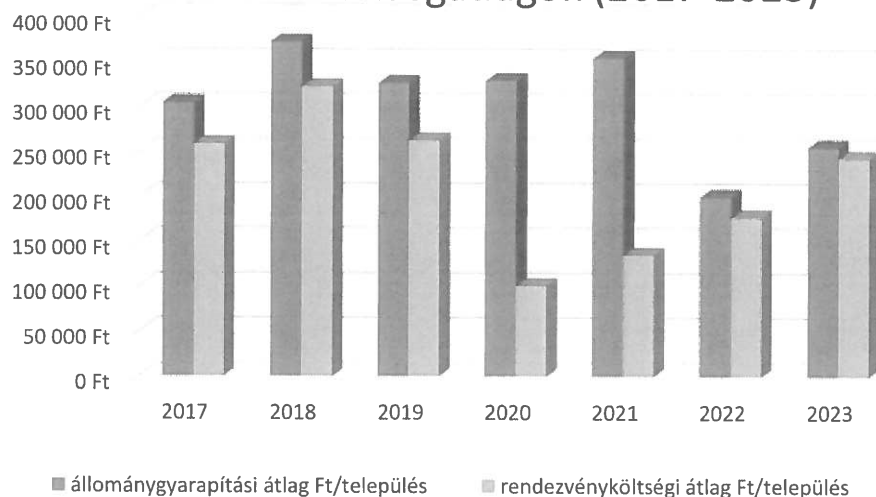
2023-ban igyekeztünk visszatérni a korábbi évek megszokott munkamenetéhez, az olvasók is visszatértek a nyár folyamán, de az év utolsó negyedében, az előző évben kialakult gyakorlatnak megfelelően, az önkormányzatok az energiaárakra hivatkozva nem fűtötték a könyvtárakat, a könyvtárosok kijelölt helyiségben tudták fogadni az érdeklődőket, de megfelelő szintű szolgáltatást az őszi-téli hónapokban nem tudtak nyújtani. A karácsonyi ünnepkörhöz tartozó programok egy része így elmaradt, vagy nem könyvtári helyiségekben igyekeztek megtartani.

2023-ban jelentősen megváltozott a kiadások szerkezete, a beruházási költség a támogatást 1%-át tette ki a korábbi év 23%-ához képest. A beszerzett könyvek, folyóiratok, CD-k, DVD-k költsége 2023-ban az éves KSZR-költségvetés 46%-a volt 7%-kal több az előző évinél, a rendezvényekre fordított összeg elérte a támogatás 28%-át, 8%-kal meghaladta a 2022-es szintet, az 2021-es szinthez képest 15%-os emelkedést mutat.

	állománygyarapítási átlag Ft/település	rendezvényköltségi átlag Ft/település
2017	305 000 Ft	259 000 Ft
2018	373 000 Ft	323 000 Ft
2019	327 000 Ft	263 000 Ft
2020	330 000 Ft	101 000 Ft
2021	355 000 Ft	135 000 Ft
2022	200 008 Ft	177 298 Ft
2023	255 597 Ft	243 298 Ft

Állománygyarapításra és rendezvényekre fordított költségátlagok (2017-2023)

Könyvtárhasználat a szolgáltató helyeken

Sajnálatos tény, hogy 2023-ban is számos könyvtárat hátrányosan érintett vármegyénkben az energiatakarékosság. 2023-ban átlagosan 5 napos nyitvatartással 190-290 napot voltak látogathatók a könyvtárak. A gyakorlatban ez azonban nem jelentett tényleges látogathatóságot, mert a települések jelentős hányadában a könyvtáros kijelölt helyeken gyűjthette össze a kívánságokat, esetleg kijelölt napokon kísérte el az olvasókat a könyvtárba. Öröndetes tény, hogy ennek ellenére a forgalmi adatok a korábbi évek forgalmához képest emelkedést mutatnak minden településen.

Olvasók és használói adatok – 2023

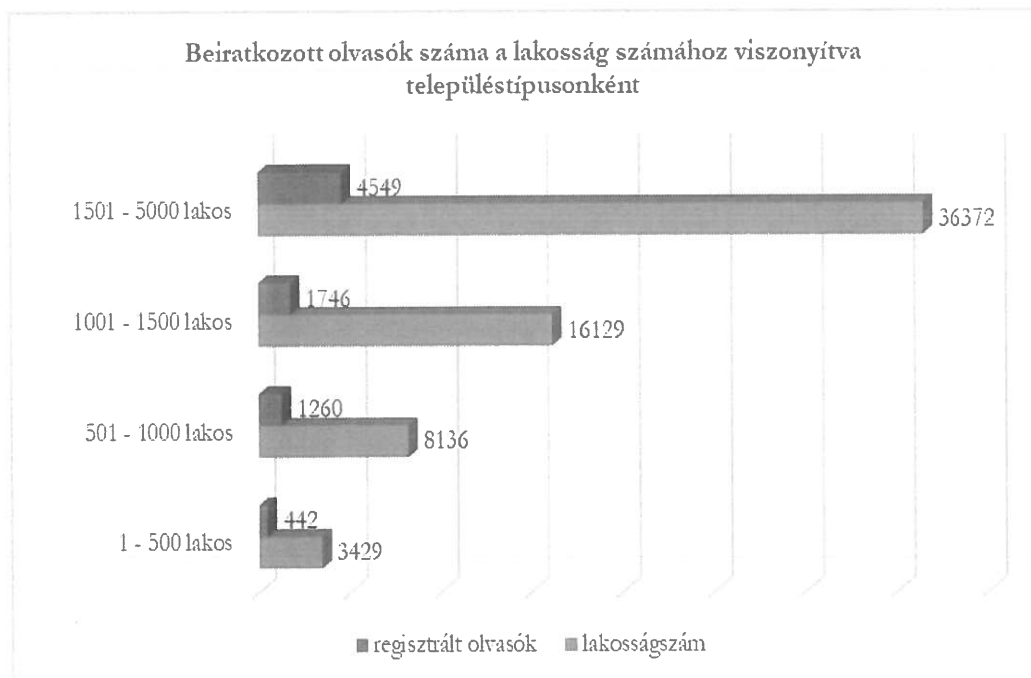
településtípus / lakosság	Lakónépesség	Olvasók száma összesen								Ebből 14 éven aluliak száma	
		Regisztrált használók	Könyvtárhasználatok száma összesen	Személyes helybeni használat	Helybeni használatból internethasználat	Távhasználat		Kölcsönzött dokumentum	Helyben használt dokumentum	Regisztrált használók	Kölcsönzött dokumentum
						Telefon,e-mail	OPAC, honlap				
Össz.:	64 066	7 997	133 648	84 410	18 188	13 289	35 111	59 802	129 506	2 049	17 028
1 - 500 fő	3 429	442	4 669	4 193	1 034	387	89	3 209	6 648	67	520
501 - 1000 fő	8 136	1 260	16 862	15 120	3 664	1 365	377	10 004	22 858	291	3 227
1001 - 1500 fő	16 129	1 746	20 541	17 718	4 672	2 000	723	12 413	28 681	402	2 862
1501 - 5000 fő	36 372	4 549	91 576	47 379	8 818	9 537	33 922	34 176	71 319	1 289	10 419

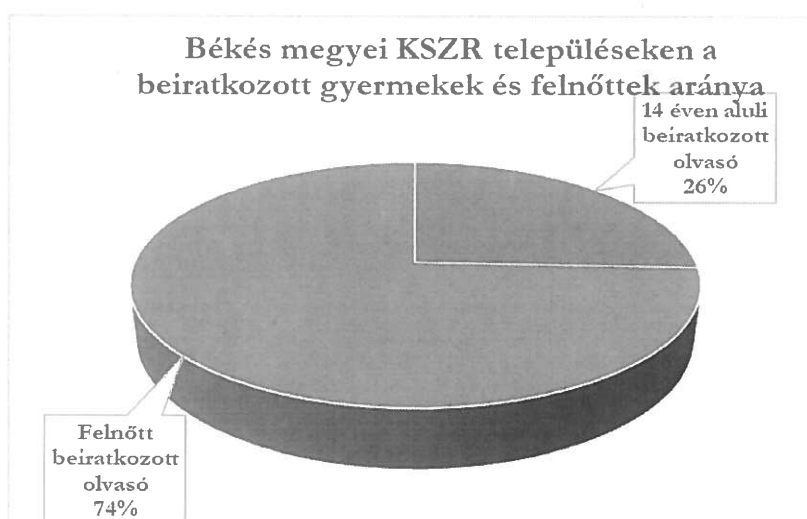
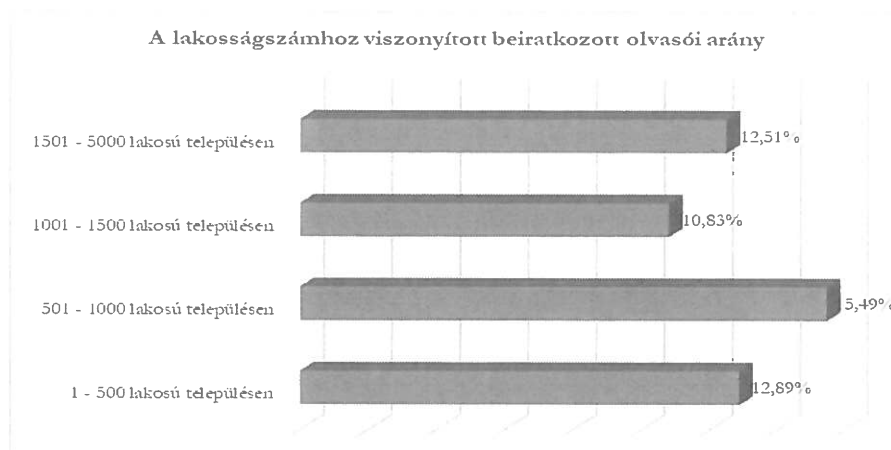
A beiratkozott olvasói adatok a lakosságszámhoz viszonyítva 2023-ban:

A legnagyobb településeken a lakosság 13%-a regisztrált könyvtártag. Ez az arány az 1001-1500 lélekszámú településeken 11%, az 501-1000 lakosú falvakban nem éri el a 6%-ot, a legkisebbekben 13%. A könyvtárak őszi-téli részleges bezárása nem kedvez a könyvtári közösségek működésének sem, a rendszeres könyvtárlátogatást nem pótolja a kihelyezett könyvtárosi ügyelet.

A beiratkozottak korcsoport szerinti megoszlása a települések korfáját is tükrözi, nagyon alacsony a gyermekek száma, számos helyen iskolát sem tudnak működtetni, vagy csak alsó tagozat van. Iskola nélkül pedig nagyon nehéz gyerekeket bevinni a könyvtárba, kizárólag a szüleiken keresztül lehet hozzájuk eljutni.

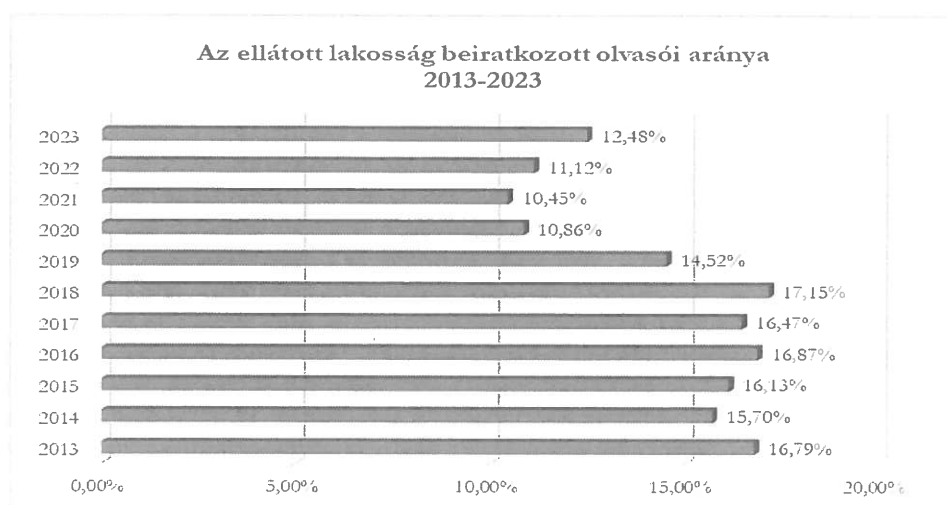
Változatlanul nehézséget okoz a könyvtárak működésében a fluktuáció, pedig a könyvtáros személyisége fontos tényezője a szerveződő közösségeknek, és megmaradásuknak, munkájának lenyomata megmutatkozik a beiratkozások számától kezdve a közösségi rendezvények sikerességén át minden könyvtári folyamaton.

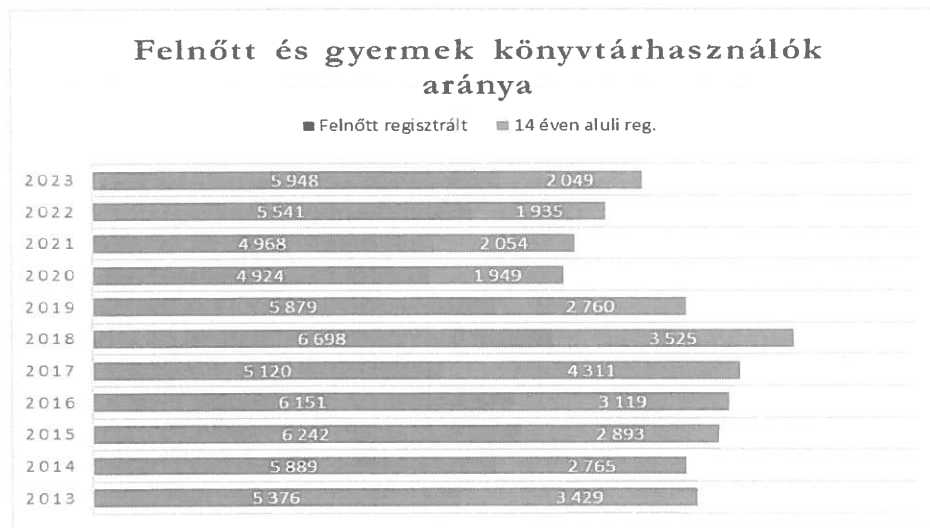
Elemzések a 2013-2023 közötti időszakhoz kapcsolódóan

KSZR településeken a beiratkozott olvasói arányszámok alakulása 2013-2023 között

Olvasói és könyvtárhasználati adatok az elmúlt években (2013-2023)

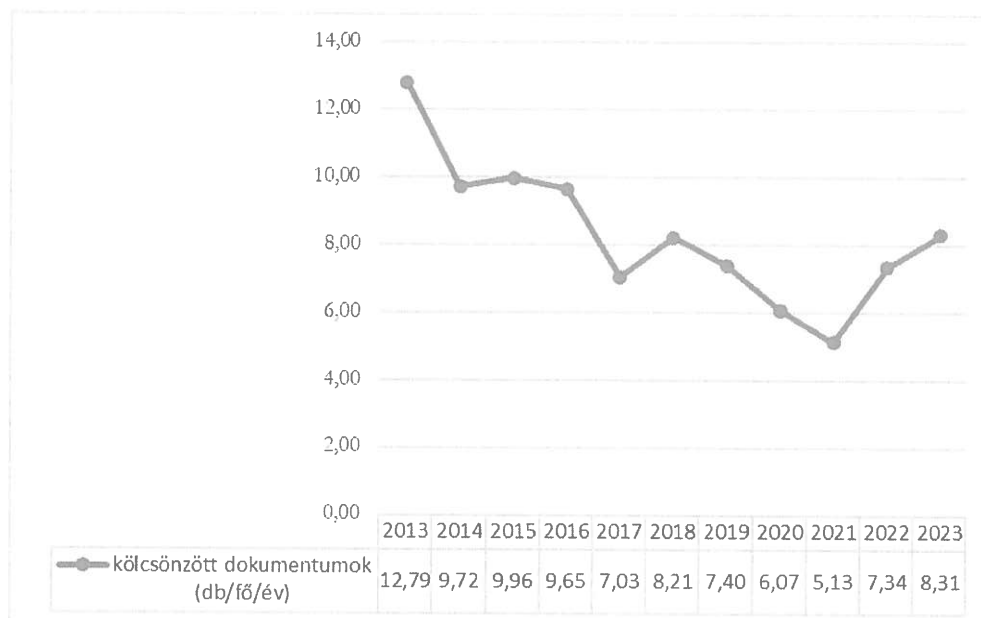
év / lakosság	Lakónépesség	Olvasók száma összesen							Ebből 14 éven aluliak száma	
		Regisztrált használók	Könyvtárhasználók száma összesen	Az összesből Internet használat	Telefon, e-mail	OPAC, honlap	Kölcsönzött dokumentum	Helyben használt dokumentum	Regisztrált használók	Kölcsönzött dokumentum
2013	52 435	8 805	94 261	29 076	4 861	9 839	95 793	49 605	3 429	43 865
2014	55 123	8 654	94 435	29 345	2 973	1175	69 985	63 573	2 765	26 862
2015	56 620	9 135	105 714	42 005	7 529	11 732	71 732	78 624	2 893	28 825
2016	54 958	9 270	117 133	42 764	7 833	8 656	67 581	85 291	3 119	30 096
2017	57 277	9 431	130 381	48 727	10 018	10 041	69 843	86 710	4 311	30 320
2018	59 608	10 223	123 727	41 325	13 667	7 721	67 228	72 479	3 525	28 930
2019	59 503	8 639	113 743	33 742	9 273	8 755	52 936	72 183	2 760	20 413
2020	63 293	6 873	60 314	19 864	9 052	4 649	36 661	56 631	1 949	11 840
2021	67 212	7 022	86 825	11 669	11 697	25 778	39 973	63 434	2 054	10 535
2022	67 212	7 476	103 372	18 670	10 131	14 654	53 132	105 201	1 935	14 196
2023	64 066	7 997	133 648	18 188	13 289	35 111	59 802	129 506	2 049	17 028

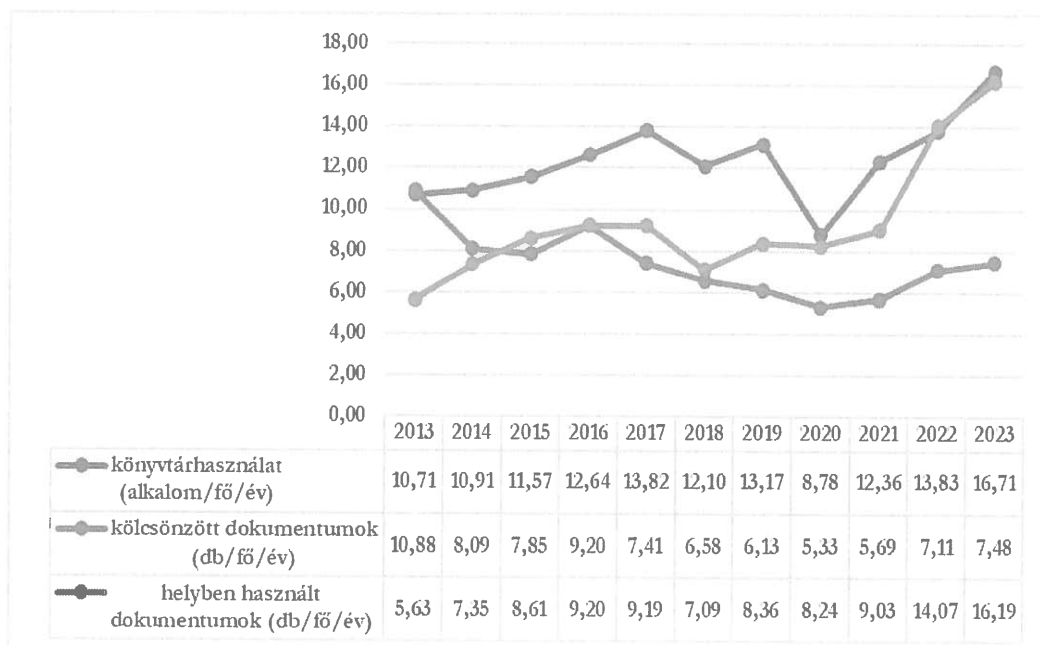
Bizakodásra okot adó tény a könyvtárhasználók számának növekedése a felnőttek és gyerekek körében. Noha az emelkedés csak valamivel haladja meg az 1%-ot az előző évihez képest, de mindez a 3000 fős népességfogyáshoz képest eredményként értelmezhető. A könyvtárhasználók számával párhuzamban emelkedett a könyvkölcsönzések száma is. A könyvtárhasználatok számának meredek emelkedése rávilágít a könyvtár fontos közösségi funkciójára. A könyvtár

lehetővé teszi a csoportos foglalkozások megszervezését, találkozási helyet biztosít minden korosztály számára.

Könyvkölcsönzési szokások a gyermekek körében (2013-2023)

Könyvtárhasználati szokások alakulása az elmúlt években (2013-2023)

Humán erőforrás

	Lakó-népessége	Nyitva tartási		Könyvtár-busz		A szolgáltató helyen dolgozó							
		napok száma hetente	órák száma hetente	napok száma kéthetente	órák száma kéthetente	főfoglalkozási jogviszonyban / fő	részmunkaidős jogviszonyban / fő	részmunkaidős jogviszonyban / munkaidőben átszámolva	megbízási díjas	közfoglalkoztatott	kulturális közfoglalkoztatott	önkéntes	képesítése megfelel a jogszabályi előírásainak
Összesen	64 066	5,22	31,77			28	3	3	0	32	0	1	46
1-500	3429	5,44	24,56	0	0	2	1	0,75	0	7	0	1	10
501-1000	8136	4,91	27,64	0	0	4	2	1,00	0	5	0	0	11
1001-1500	16129	5,83	40,25	0	0	7	0	1,25	0	7	0	0	13
1500-5000	36372	4,71	34,65	0	0	15	0	0,00	0	13	0	0	12

Békés vármegye kistérségi könyvtáraiban összesen 67 fő dolgozott 2023-ben. Több településen a könyvtáros látja el a közművelődési feladatokat is a könyvtári infrastruktúra igénybevételével.

Állandó problémává vált a könyvtárosok személyének változása. Az éves támogatások lejártával sok esetben a könyvtáros is változik, ami a szakszerű és odafigyelő munkavégzést gyengíti, valamint folyamatos betanítást tesz szükségessé.

A szolgáltató helyek infrastrukturális feltételei

2023	Lakónépesség	A szolgáltató hely működése					A szolgáltató hely külső-belső közlekedésének megvalósulása megvalósult	Az épület állapota			A könyvtári helyiség/helyiségek állapota (A megfelelő kategóriához 1-es számot kell írni)				A nyilvános könyvtári szolgáltatás alapfeltételei átlagosan	A könyvtári bútorzat állapota			a felújítás becsült költsége (eFt)	A könyvtári tér alkalmazás-csoportos rendezvények	Biztonság-technikai eszközök						
		önálló épületben	oktatói intézménnyel közös épületben	IKSZT épületben	egyéb kulturális intézménnyel egy épületben	egyéb		elfogadható	felújított	felújítandó	a felújítás becsült költsége (eFt)	elfogadható	felújított	felújítandó		van	fejlesztendő	a fejlesztés becsült költsége (eFt)									
Összesen	32	9	11	18	3	-	41	3	39	4	20 000	13	36	2	-	99,7	5	44	1	-	47	35	11	3	95	0	9503
1-500	7	2	0	4	3	0	8	0	10	1	-	3	7	1	-	52,8	1	10	0	-	8	9	2	40	0	400	
501-1000	5	1	5	2	0	0	10	0	8	2	20 000	4	8	0	-	86,6	1	10	0	-	11	8	3	90	0	900	
1001-1500	9	1	4	9	0	0	10	1	9	1	-	3	11	0	-	103,3	2	11	0	-	13	9	2	14	50	950	
1501-5000	11	5	2	3	0	0	13	2	12	0	-	3	10	1	-	88,1	1	13	1	-	15	9	4	00	12	1700	

2013-tól 2023-ig 50 településből 46 könyvtár belső terének felújítása fejeződött be. Az épületek állagmegóvása és felújítása is sok településen megtörtént, a Magyar Falu Program pályázatait nagy lendülettel adtak a nyílászárócsere és fűtészakszerelési munkálatok terén, a takarékoskodást biztosító felújítások ellenére mégis sok helyen zártak be az őszi-téli hónapokban a könyvtárak.

Állománymenedzsment

A KSZR állomány gyarapodása dokumentumtípusonként:

KSZR állománygyarapítás, 2023	darabszám	érték (Ft)
Könyv	5452	15 948 491
Nem hagyományos dokumentum (hangoskönyv, DVD, blu-ray, CD, diafilm)	87	196 983
ÖSSZESEN:	5539	16 145 474

A KSZR állomány gyarapodása a beszerzés módja szerint:

KSZR állománygyarapítás, 2023	darabszám	érték (Ft)
KSZR költségvetési keret	4448	12 893 772
Ajándék	326	375 964
Önkormányzati támogatás	765	2 875 738
ÖSSZESEN:	5539	16 145 474

A táblázatok a Békés Megyei Könyvtár és a Mezőkovácsházi Városi Könyvtár által állományba vett dokumentumok együttes értékét és darabszámát tartalmazzák kétféle bontásban. Az első táblázatban dokumentumtípusonként, a másodikban a beszerzés módja szerinti osztásban. A táblázat értékei az alábbi adatokból állnak össze:

A mezőkovácsházi könyvtár 1390 db könyvet vett állományba összesen 3 633 660 Ft értékben (2 832 562 Ft KSZR költségvetési keret, 188 618 Ft ajándék és 612 480 Ft önkormányzati támogatás).

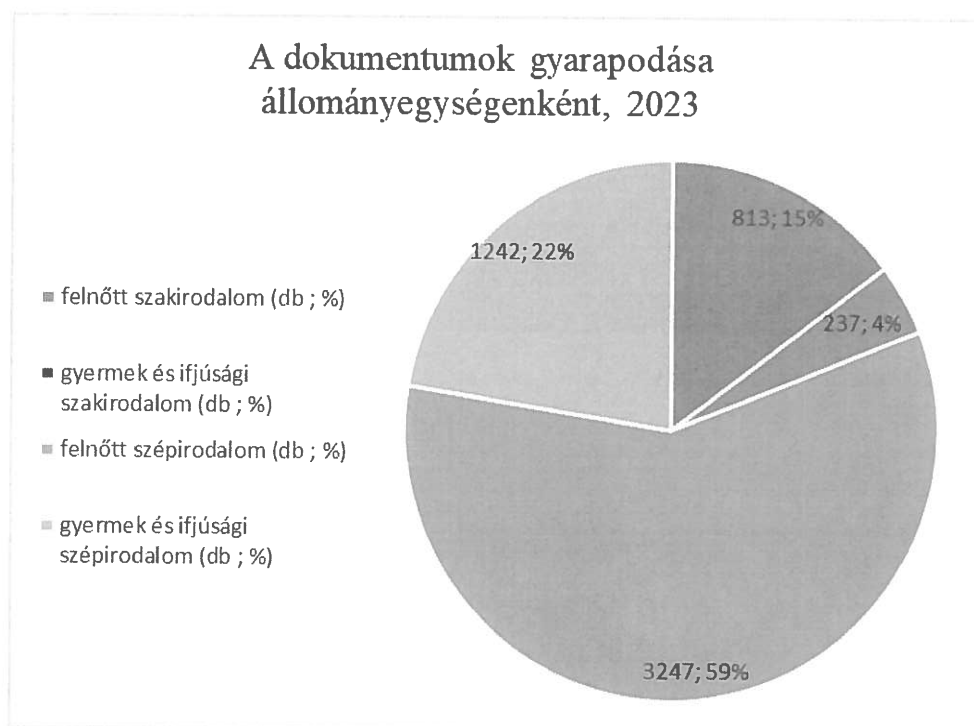
A megyei könyvtár 4062 db könyvet, 23 db hangzó dokumentumot, 61 db DVD-t, blu-ray-t és 3 db diafilmet vett állományba összesen 12 511 814 Ft értékben (10 061 210 Ft KSZR költségvetési keret, 187 346 Ft ajándék és 2 263 258 Ft önkormányzati támogatás).

Állománygyarapodás KSZR költségvetési keretből, 2020–2023:

	érték (Ft)	dokumentum (db)	átlagár (Ft)
2020	9 763 795	5 029	1 941
2021	12 838 813	5 568	2 305
2022	9 730 087	3 879	2 508
2023	12 893 772	4 448	2 899

Mivel a 2023-as évben nagyértékű beruházás nem valósult meg a Békés Vármegyei KSZR településein, ezért lehetőség nyílt a dokumentumbeszerzésre fordítható összeg növelésére: hozzávetőlegesen 3 160 000 Ft-tal többet (kb. 32 %-kal) költöttünk KSZR költségvetési keretből állománygyarapításra (könyv és nem hagyományos dokumentumok), ebből kifolyólag az állományba vett dokumentumok száma is növekedett. A fenti táblázatból az is jól kiolvasható, hogy az elmúlt években tapasztalható magas infláció miatt jelentősen növekedett a dokumentumok ára: míg 2020-ban csak 1941 Ft volt a dokumentum átlagára, addig 2023-ra ez 2899 Ft-ra emelkedett. Bár a kiadók alkalmi ajánlatai és a BMK vásárlási kedvezményeinek (Bookline Webáruház) köszönhetően a bolti/kereskedelmi árhoz képest így is jelentősen kedvezőbb áron vásároltuk meg a dokumentumokat, az áremelkedés érzékelhető volt. 2023-ban – az előző évekhez hasonlóan – újra lehetőségünk volt a Csimota Könyvkiadótól kedvezményesen papírszínházat vásárolni (132 db), és a Tinta Könyvkiadó Kazinczy Ferenc könyvpályázatának köszönhetően kedvezményesen beszerezni a magyar és idegen nyelvek tanulásához hasznos dokumentumokat.

A települési könyvtárakat az olvasói igények figyelembevételével látjuk el új könyvekkel és nem hagyományos dokumentumokkal. A fenti – a beszerzéseket állományegységenként ábrázoló – diagramon jól látható, hogy a dokumentumok jelentős része (81%-a) szépirodalmi mű, míg a szakirodalmi, ismeretterjesztő dokumentumok a beszerzések kisebb hányadát adják (19 %).

Az állomány feltárása, nyilvántartása, gondozása

A kistelepülések gyűjteményébe kerülő dokumentumok állományba vétele a Békés Megyei Könyvtárban és a Mezőkovácsházi Városi Könyvtárban történik. A megyei könyvtárban a Corvina integrált könyvtári rendszerben, a mezőkovácsházi könyvtárban pedig a TextLib integrált könyvtári rendszerben történik a dokumentumok tartalmi, formai feltárása, rögzítése. Az állományba vett dokumentumokat raktári jelzettel és vonalkóddal ellátva szállítjuk ki a szolgáltató helyekre.

A települések egyedi és csoportos leltárkönyveit a BMK és az MVK vezeti.

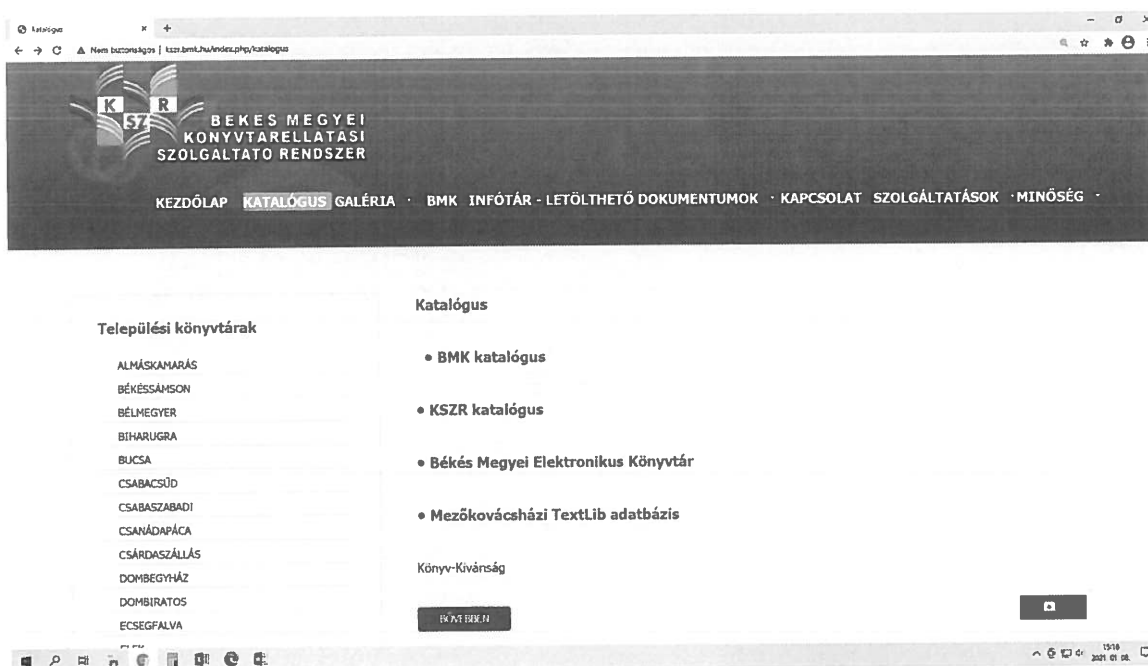
A kistelepülések könyvtárainak települési katalógusai közös adatbázisba kerülnek, amely elérhető a BMK honlapján keresztül a KSZR könyvtárak önálló aloldalán:

A BMK által ellátott könyvtárak katalógusai elérhetők:

<http://oracle.bmk.hu:8080/WebPac.kszr/CorvinaWeb>

Az MVK által ellátott könyvtárak katalógusai elérhetők:

<http://46.35.194.203:8888/>

A KSZR szolgáltató helyek állományából törlésre szánt dokumentumok selejtezését a megyei könyvtár és a mezőkovácsházi könyvtár, illetve a szolgáltató helyek munkatársai végzik. A települési könyvtárak munkatársai végzik helyben a dokumentumok leválogatását, készítének a törlésre szánt dokumentumokról listát, majd a törlési folyamat végén „Törölve” bélyegzővel látják

el azokat. A BMK és az MVK munkatársai a dokumentumok gépi törlését végzik, illetve összeállítják a törlési jegyzékeket és jegyzőkönyvet készítenek. A selejtezett könyvek lakossági értékesítésre illetve MÉH-ben való leadásra kerülnek, melynek lebonyolítását a szolgáltató helyek végzik.

A retrospektív munkálatokhoz továbbra is tananyagot és szakmai segítséget biztosítunk a könyvtáraknak:

The image displays two screenshots of a presentation software interface, likely Microsoft PowerPoint, showing training materials for library staff. The top screenshot shows slides about "Kistérségi könyvtári állomány vizsgálójelzése" (Regional library collection analysis) and "Kistérségi könyvtári állomány vizsgálójelzése (retrospektív)" (Regional library collection analysis (retrospective)). The bottom screenshot shows slides about "Kistérségi könyvtári állomány vizsgálójelzése (retrospektív)" and "Kistérségi könyvtári állomány vizsgálójelzése (retrospektív)".

The top screenshot shows the following content:

- 1. lépés**
Először a CIRC felülettel kell megismerkedni.
- 2. lépés**
Még mindig a CIRC felülettel kell megismerkedni.
- 3. lépés**
A feladat a CIRC felülettel megismerkedés.
- 4. lépés**
A feladat a CIRC felülettel megismerkedés.

The bottom screenshot shows the following content:

- 1. lépés**
Először a CIRC felülettel kell megismerkedni.
- 2. lépés**
Még mindig a CIRC felülettel kell megismerkedni.
- 3. lépés**
A feladat a CIRC felülettel megismerkedés.
- 4. lépés**
A feladat a CIRC felülettel megismerkedés.

Dokumentumszolgáltatás

A kistélepülési könyvtárak által kért könyvek száma lecsökkent az ODR-en keresztül kért és a Békés vármegyei Könyvtárba irányuló kérések tekintetében egyaránt. Tartalmi megoszlását tekintve a kérések zömét ismeretterjesztő szakirodalom és szabadidős tevékenységhez kötődő könyvrendelések adják.

Könyvtárközi kölcsönzés 2023

	Lakónépessége	Küldött kérések		Kapott dokumentumok					
				Eredetiben		Másolatban			
		ODR-en keresztül	Összesen	ODR-en keresztül	Összesen	Nyomtatott		Elektronikus	
						ODR-en keresztül	Összesen	ODR-en keresztül	Összesen
	64066	2	50	8	44	0	0	0	0
1-500 lakos	3429	0	0	0	0	0	0	0	0
501 - 1000 lakos	8136	0	20	2	18	0	0	0	0
1001 - 1500 lakos	16129	2	11	3	10	0	0	0	0
1501 - 5000 lakos	36372	0	19	3	16	0	0	0	0

Közösségi szolgáltatások

Az előző évekhez hasonlóan tavaszra, nyárra és kora ősze koncentráltak rendezvényeink, a karácsonyi ünnepkör köré szerveződő programokat sem tudtuk azokon a településeken megszervezni, ahol az energiatakarékosságra hivatkozva bezárták a könyvtár épületét.

Petőfi 200

- Az első programok márciusban indultak robotikai foglalkozásokkal, és ezek az alkalmak is a Petőfi bicentenáriumhoz kapcsolódtak, keretei között a János vitézt dolgozhatták fel a gyerekek. (7 település)
- Szintén a Petőfi-emlékévhöz kapcsolódott a Kacagó Bábszínház János vitézt feldolgozó bábelőadása 10 településen.
- A Petőfi Irodalmi Múzeum Petőfi 200 Vándorkiállítás (4 település)
- Tóth Péter Lóránt Versvándor „Toldi írójához elküldöm lelkemet...” – képek Petőfi és Arany barátságából c. rendhagyó irodalom órán mutatta be a két költőóriás barátságát, irodalmi kapcsolatát. (15 település)

Irodalom, zene, színház, film:

- M. Kácsor Zoltán Zabaszauruszok meseregény-sorozata alapján tartott olvasásnépszerűsítő irodalomórát 6 település)
- Az Ákom-bákom Bábcsoport óvodásoknak és általános iskola 1. osztályosainak tartott bábelőadást (13 település)
- Léghajó Meseszínház zenés –mesés interaktív foglalkozás (12 település)
- Walter Ferenc, a Magyar Állami Operaház magánénekeसे az operák világába vezetett be (5 település)
- Furi Feri az állatkertben – Döge Csaba és Szilágyi Attila zenepedagógusok mesés-zenés fúvós hangszerbemutató órát tartottak (10 település)
- Vozár M. Krisztián zongoraművész klasszikuszenei darabokból filmzenével kombinált koncertjét felnőtt korosztály részére szerveztük.
- Mosolyra Hangolók költészet napi és környezetvédelmi interaktív zenés –verses foglalkozást tartott. (5 település)
- Hevesi Imre megzenésített versekből álló gyermekkoncert. (5 település)
- Baracsi István óvodásoknak szóló interaktív műsor (3 település)

Ismeretterjesztő előadások és foglalkozások

- Zuberecz Tibor megyei fővadász – Erdő közepén c. előadásába az állatvédelemről adott át tapasztalatokat, a mindennapokban a kertművelésben, a szántóföldi gazdálkodásban kamatoztatható ismeretekkel gazdagodtak a felnőttek, a gyerekek számára állatismeretei, természetismereti tudást adott át. (5 település)
- Boldog Gusztáv természetvédelmi mérnök, kulturális és vizuális antropológus 4 részes rövid (15 perces) filmsorozatot készített a Békés vármegyei Natura2000 területek növény- és állatvilágáról - filmvetítéssel egybekötött tájvédelmi előadás tartott (7 település)
- A Nagy Levente és Kertész Zoltán által tartott Robotika a gyakorlatban c. foglalkozás mindig nagy érdeklődésre tart számot a kistelepüléseken. (4 település)

Egészségmegőrzés, életvezetés

- Schimpl Brigitta Beszélő babakezek foglalkozássorozata a könyvtári baba-mama foglalkozásokon a még nem beszélő babákkal való kommunikáció mikéntjébe vezette be az anyukákat (4 alkalom)
- Litauszkiné Püski Melinda hangszeres baba-mama foglalkozást tartott (12 alkalom)
- Bánszki Ildikó grafológus előadásai: Személyiségünk tükre, az írás; Mit árul el aláírásunk? (2 település)
- Komjáthy Nóra mentálhigiénikus tanár előadásai: Az öregedés; Ki mit eszik. azzá válik; Függő személyiség (1 település)

Alkotó könyvtárhasználat

Nyári könyvtári táborokban kedveltek a nyári szünethez illő, kötetlenebb tárgyalkotó foglalkozások.

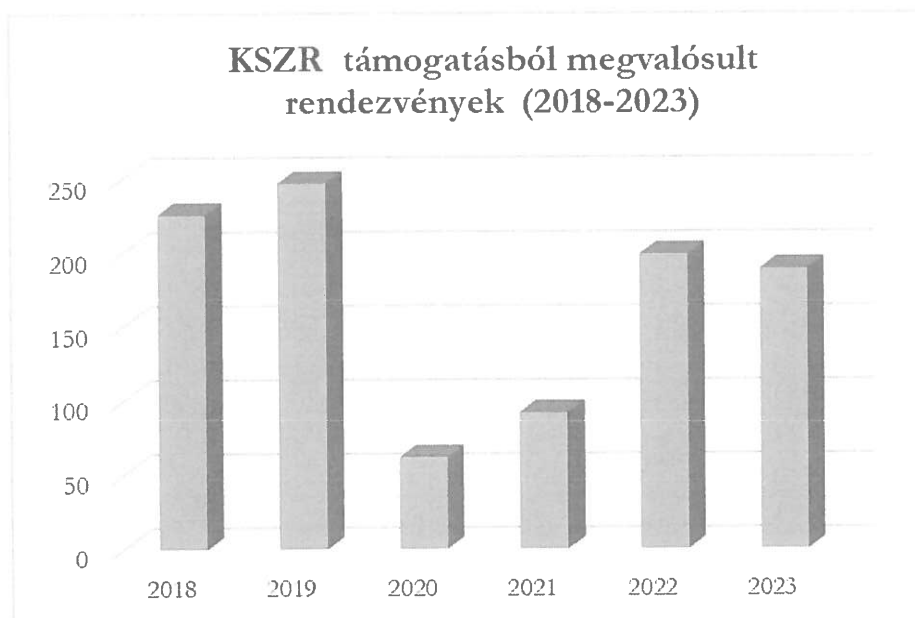
- Bonyhádi Enikő által vezetett korongozó foglalkozásokon az agyaggal való ismerkedés mellett a környezettudatos világlátásról és életvitelről is beszélt a foglalkozásvezető. (13 település)
- Az ünnepkörökhöz kötődő foglalkozásokon a Bábika játszóház pedagógusai folklórisztikai, és néprajzi ismereteikkel gazdagítják a résztvevőket a tárgyalkotás mellett. (15 település)
- Gátszegi Szilvia foglalkozásain farmerből, textilekből és egyéb újrahasznosítható anyagokból készített a résztvevőkkel használati és dísz tárgyakat (4 település)
- A megyei könyvtár könyvtárosainak bevonásával Könyvtármozis foglalkozásokat is tartottunk a Legós történetmesélés módszereivel ötvözve a filmélmény hagyományos feldolgozását és képregénykészítést (2 település)
- Rendhagyó népmesefeldolgozó órákat tartott gyermekkönyvtárosunk, mesedramatizálással és „élőképes” képregénykészítéssel. (3 település)

A rendezvények számának alakulása 2018 óta tükrözi a rendezvényszervezésben végbemenő folyamatokat. A pandémiát követő lelkesültség a rendezvényszámok visszakapaszkodásában is megmutatkozik, annak ellenére, hogy az energiaválság, majd 2023-ban az önkormányzatok takarékosága szűkebbre szabta a rendezvények megtarthatóságának lehetőségét. Fontos megemlíteni, hogy a támogatás változatlansága mellett a könyváremelkedés mellett a rendezvények költsége is 20-25 %-kal emelkedett.

KSZR támogatásból megvalósult rendezvények száma

év	rendezvény
2018	226

2019	247
2020	62
2021	92
2022	199
2023	189

KSZR támogatásból megvalósult rendezvények résztvevői

év	fő
2018	13 925
2019	19 279
2020	2 923
2021	5 169
2022	8 856
2023	7284

Általános érvényű törekvésünk, hogy rendezvénykínálatunk évről évre megújuljon annak érdekében, hogy a kistelepülések lakosai is értékes kulturális és közösségi élményekben részesülhessenek, mivel sokak számára csak a helyi programokon való részvétel az egyedüli lehetőség a közösségi kikapcsolódásra. A rendezvényeken résztvevők számának csökkenése részben magyarázható a kistelepülések népességfogyásával. Az elvándorlók a közép- és fiatal korosztályhoz tartozók, így kapcsolódóan a gyermekek is kevesebben vannak, és kevesebben vehetnek részt a rendezvényeken. Másrészt a programkínálati bővülés egyéb, más intézményi szervezésben megjelent a kistelepüléseken, ami nem számottevően, de érezhető a könyvtári forgalmi statisztikákban.

Programok statisztikája 2023

A program típusa, mely a KSZR szolgáltató könyvtár szervezésében valósult meg	KSZR állami támogatásból és saját forrásból		Európai Unió vagy egyéb támogatásból	
	lebonyolított programok száma:	résztvevők száma összesen (fő)	lebonyolított programok száma	résztvevők száma összesen (fő)
Vetélkedők, versenyek	13	425	3	50
Könyvtárbemutató	11	287	2	24
Tanítási óra iskolai csoportoknak	17	519	-	-
Könyvtári óra iskolai csoportoknak	41	866	4	126
Játékos tevékenység	87	1 510	27	697
Kézműves foglalkozás	120	2 210	93	740

Tanfolyam, tréning	1	14	-	-
Előadás, konferencia	36	948	1	50
Kiállítás	38	1 574	5	228
Könyvbemutató	7	104	1	8
Műsoros, szórakoztató rendezvény	100	5 079	3	634
Hangverseny	6	250	-	-
Filmvetítés	31	609	3	45
Használóképzés	-	-	-	-
Digitális kompetenciafejlesztés	12	276	-	-
Egyéb	128	2 119	8	287
Rendezvények száma	648	16 790	150	2 889
Ebből a használóképzést szolgáló rendezvény	82	1 962	6	150
A programok, melyek <u>egyéb szervezésben, egyéb forrásból valósultak meg, ha a szolgáltató hely volt a helyszín</u> (helyi pályázat, helyi önkormányzat, egyéb)	Lebonyolított programok száma	Részvevők száma összesen (fő)		
	438	9 429		
Ebből a használóképzést szolgáló rendezvény	1	21		
Rendezvények száma mindösszesen:	1 236	29 108		
Ebből használóképzést szolgáló mindössz.:	89	2 133		

A KSZR megyei szolgáltatásai a sajtóban

A KSZR megyei szolgáltatásairól, valamint rövid beszámoló a KSZR szolgáltatások 2023. évi népszerűsítéséről, a kistéleplési könyvtári események kommunikációjáról és a kistéleplésektől kapott, a könyvtári szolgáltatásokhoz kapcsolódó, visszajelzésekről

A hagyományos népszerűsítés és informálás 2023-ban az online térben is folytatódott. A Békés Vármegyei KSZR honlapján (<http://kszr.bmk.hu/>) és Facebook-oldalán (<https://www.facebook.com/kszr.bmk>) valamint a települési könyvtárak Facebook-profiljain, és a helyi könyvtárosok saját Facebook-oldalán megjelenő tájékoztatások nagy hatékonysággal informálják a helyi olvasókat a könyvtári eseményekről, hírekről, az online ismeretszerzés lehetőségeiről.

Az év folyamán a KSZR Facebook-oldalán a korábbi évekhez képest nagyobb hangsúlyt fektettünk a települési könyvtárak saját facebook bejegyzéseinek megosztására. Ennek célja nem csak az volt, hogy láthatóbbá tegyük ezeknek a könyvtáraknak a tevékenységét, de az is, hogy ösztönözzük a kevésbé aktív közösségi média jelenléttel működő könyvtárakat a csatlakozásra, híradásra. Több oldalnál tapasztaltuk az év során, hogy az olvasói igényekhez igazodva egyre sűrűbben tettek közzé ajánlót az új könyveikről, folyóirataikról, és az eseményplakátok száma is nőtt.

A fentebb említett változások miatt saját posztjaink kicsit a háttérbe szorultak, így az eléréseink is csökkentek a korábbi két év eredményeihez képest.

Cím	Típus	Közzététel dátuma	Elérés ⓘ ↓
 Bálint Anna Elena Karácsonyi vacsorac... Békés Megyei KSZR	Bejegyzés kiemelése	Bejegyzé 2023. január 13. 18:...	2,3 E Az elért fiókközponbe
 Somlyai Lajosné babagyűjtő, a békésc... Békés Megyei KSZR	Bejegyzés kiemelése	Bejegyzé 2023. január 17. 17:...	1,9 E Az elért fiókközponbe
 Meseország Csendetlen-óceánján át ... Békés Megyei KSZR	Bejegyzés kiemelése	Bejegyzé 2023. április 24. 17:50	1,1 E Az elért fiókközponbe

Elérés

Facebook-elérés ⓘ

8,9 E ↓ 41,2%

2000

1500

1000

500

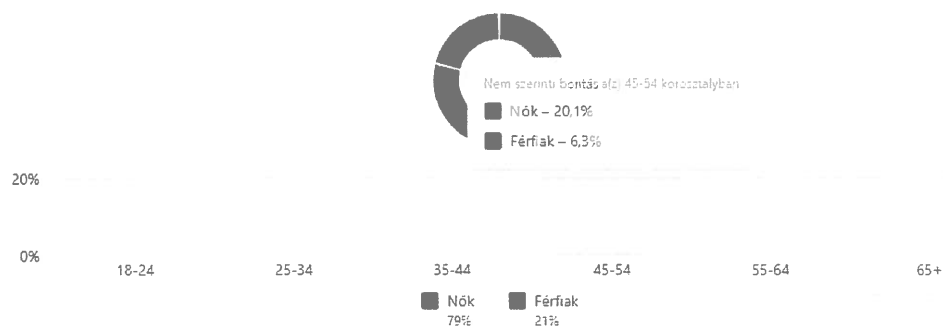
0

jan. 1. febr. 20. ápr. 11. máj. 31. júl. 20. szept. 8. okt. 28. dec. 17.

Facebook-követők ⓘ

344

Életkor és nem ⓘ

A Békés Megyei Hírlap és a beol.hu is követte a kistelepüléseken zajló munkát és tudósította a megye érdeklődőit.

- Az év könyvtárosait ismerték el hétfőn a Békés vármegyei Könyvtárban <https://www.beol.hu/helyi-kultura/2023/12/az-ev-konyvtarosait-ismertek-el-hetfon-a-bekes-megyei-konyvtarban>
- Skandináv krimi is érkezett Kőtegyánba <https://www.beol.hu/helyi-kultura/2023/09/skandinav-krimi-is-erkezett-kotegyanba>
- Felújították a könyvtár épületét Geszten <https://www.beol.hu/helyi-kozelet/2023/11/felujitottak-a-konyvtar-epuletet-gesztzen>
- Robotikáról hallhattak, kajakoztak, túráztak a muronyi táborozók <https://www.beol.hu/helyi-kozelet/2023/08/robotikarol-hallhattak-kajakoztak-turaztak-a-muronyi-taborozok>
- Korong mögé ülhetek a csabacsúdi gyerekek – galériával <https://www.beol.hu/helyi-kozelet/2023/08/korong-moge-ulhetek-a-csabacsudi-gyerekek-galeriaval>
- Robotokkal ismerkedtek, játszottak a kevermesi gyerekek <https://www.beol.hu/helyi-kozelet/2023/07/robotokkal-ismerkedtek-jatszottak-a-kevermesi-gyerekek>

Népszerű volt a robotos program a gyerekek körében.
Forrás: Facebook

- Az ovis közönség a békéssámsóni könyvtárban élvezte a műsort <https://www.beol.hu/helyi-kozelet/2023/07/az-ovis-kozonsag-a-bekessamsoni-konyvtarban-elvezte-a-musort>
- Diósberényből kapott ajándékot a bucsai könyvtár <https://www.beol.hu/helyi-kozelet/2023/07/diosberenybol-kapott-ajandekot-a-bucsai-konyvtar>
- Párnacsata, lakoma színesítette a könyvtári éjszakát Csárdaszálláson <https://www.beol.hu/helyi-kozelet/2023/06/parnacsata-lakoma-szinesitette-a-konyvtari-ejszakat-csardaszallason>
- Gádoroson újabb kincsek kerültek az értéktárba <https://www.beol.hu/helyi-kozelet/2023/06/gadoroson-ujabb-kincsek-kerultek-az-ertektarba>
- Filmvetítés a környezetvédelem jegyében Kevermesen <https://www.beol.hu/helyi-kozelet/2023/06/filmvetites-a-kornyezetvedelem-jegyeben-kevermesen>
- Felcsigázta a kétegyházi gyerekeket a környezetvédelmi film <https://www.beol.hu/helyi-kozelet/2023/06/felcsigazta-a-ketegyhazi-gyerekeket-a-kornyezetvedelmi-film>
- Éjszaka is társasoztak, mesét mondtak a könyvtárban <https://www.beol.hu/helyi-kozelet/2023/06/ejszaka-is-tarsasoztak-meset-mondtak-a-konyvtarban>

- A fővadász tartott előadást Csárdaszálláson <https://www.beol.hu/helyi-kozelet/2023/06/a-fovadasz-tartott-eloadast-csardaszallason>
- Kiállítással ünnepelték meg a kunágotai könyvtár visszaköltözését <https://www.beol.hu/helyi-kozelet/2023/06/kiallitassal-unnepeltek-meg-a-kunagotai-konyvtar-visszakoltozeset>
- Rendhagyó irodalomórát tartottak a sámsoni diákoknak <https://www.beol.hu/helyi-kozelet/2023/05/rendhagyó-irodalomorat-tartottak-a-samsoni-diakoknak>

Az előadó a sámsoni gyerekek között

Forrás: Facebook

- Újra kinyitott a lőkősházi könyvtár <https://www.beol.hu/helyi-kultura/2023/05/ujra-kinyitott-a-konyvtar>
- Százhuszonöt éve született a mesemondó <https://www.beol.hu/helyi-kultura/2023/03/szazhuszonot-eve-szuletett-a-mesemondo>
- Dombegyház is csatlakozott a XV. felolvasómaratonhoz <https://www.beol.hu/helyi-kultura/2023/03/dombegyhaz-is-csatlakozott-a-xv-felolvasomaronhoz>
- Könyvkölcsönzésben, olvasásban ők voltak a legek Nagykamaráson <https://www.beol.hu/helyi-kultura/2023/02/konyvkolcsonzesben-olvasasban-ok-voltak-a-legek-nagykamarason>
- Egyes kezű kunágotai asszonyok munkái a kiállításon <https://www.beol.hu/helyi-kultura/2023/02/ugyes-kezu-kunagotai-asszonyok-munkai-a-kiallitason>
- Időutazásban volt részük a napköziseknek Dombegyházon <https://www.beol.hu/helyi-kozelet/2023/02/idoutazasban-volt-reszuk-a-napkoziseknek-dombegyhazon>
- Versekkel a szeretetbe kapaszkodhatnak a végegyháziak <https://www.beol.hu/helyi-kozelet/2023/02/versekkel-a-szeretetbe-kapaszkodhatnak-a-vegegyhaziak>
- Emma szívmengető története a zsűrit is elvarázsolta <https://www.beol.hu/helyi-kultura/2023/01/emma-szivmengeto-tortenete-a-zsurit-is-elvarazsolta>

- Zongorajátékkal köszöntötték az édesanyákat Muronyban https://www.beol.hu/helyi-kozelet/2023/05/a-nap-kepe-3?fbclid=IwAR1lo1-56AFGFYdIkrc02QdQMq2SBIId4_2r1Cl6PvoEEyWx8BZyv2-8u5k
- Az év vármegyei könyvtárosait díjazták Békéscsabán <https://behir.hu/az-ev-varmegyei-konyvtarosait-dijaztak-bekescsabán>

Az év vármegyei könyvtárosait díjazták Békéscsabán

Az év KSZR könyvtárosa díj 2023

2015 óta hirdetjük meg „AZ ÉV KSZR KÖNYVTÁROSA” pályázatot. A pályázatra ajánlást tehetettek a kistérségi önkormányzatok, kistérségi könyvtárlátogatók, és a Békés Megyei Könyvtár munkatársai. A beérkezett ajánlatokat minden évben a BMK igazgatója, a Mezőkovácsházi Városi Könyvtár igazgatója és a KSZR munkacsoport vezetője értékeli.

Az "Év KSZR Könyvtárosa Békés megyében" díjat a kétegyházi Purecené Lengyel Mária érdemelte ki.

Speciális könyvtári szolgáltatások, dokumentumok, eszközök biztosítása a fogyatékkal élők számára

Évről évre fontos szempont a hátrányos helyzetűek ellátása. 2023-ban folytatódott a könyvek házhoz szállítása, valószínűleg tovább erősödött a településeken ennek a szolgáltatásnak a létjogosultsága, elfogadása.

Szakmai képzés, továbbképzés

Szakmai napokat és továbbképzéseket jelenléti és online formában is szervezünk, de az online találkozók mindig nagyobb a részvételi arány. A közlekedés a vármegye távolabbi helyiségeiből nehézséget okoz, és költséghatékonyság szempontjából is előnyösebb az online forma, a távolabb élő előadók is szívesebben vállalják az előadásokat ebben a formában.

KSZR SZAKMAI NAP

2023. november 21.

- A válaszok készen vannak... Amit a mesterséges intelligenciáról tudni érdemes címmel **Ignác József** előadása

2023. december. 07.

- Karácsonyváró Népmesekincstár - **Bajzáth Mária** mesepedagógus előadása
- "A játék. Az különös...csodaszép és csodajó" a társasjátékok pszichológiai és pedagógiai vetülete - **Kneifel Edit** mentálhigiénés szakember előad

MKE – KSZR SZAKMAI NAP

2023. 02.20. Egyesületi taggyűlés

- Tisztségviselő választás – választási bizottság
- Az Országos Széchényi Könyvtár és a közkönyvtárak: fejlesztési irányok és lehetőségek : Rózsa Dávid főigazgató előadása

2023. 05.22. Szakmai nap

- Petőfi emlékévk a Békés vármegyei Könyvtárban
Előadás és bemutató: Kertész Zoltán könyvtáros (Békés vármegyei Könyvtár)
- A Könyvtári Intézet szerepe a magyar könyvtárügyben : a szakmai fejlődés és innováció támogatása
Előadás: Szüts Etele igazgató (Könyvtári Intézet)
- Miért-e lom?: A könyvtárak társadalmi szerepe Magyarországon és a nagyvilágban
Előadás: Dr. Tóth Máté igazgató (Hamvas Béla Pest Megyei)

2023.10.13. Szakmai nap

- A Napsugár Bábszínház új épületének bejárása
- A Munkácsy Mihály Múzeum rejtélyek, sorsok, múmiák kiállításának megtekintése
- A Békéscsabai Szlovák Tájház bejárása

2023.12.04. Szakmai nap

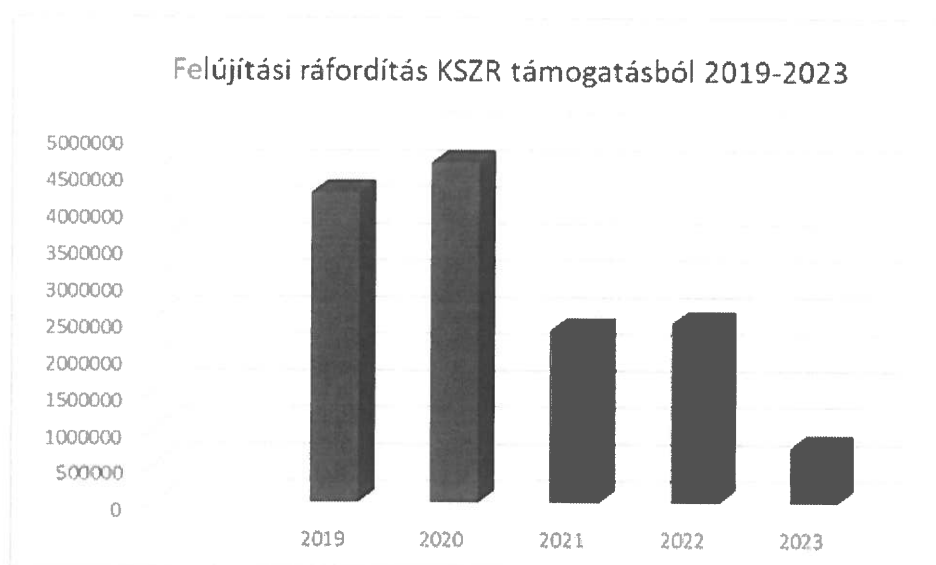
- A minőség belülről fakad, avagy Van-e köze a bűvös kockának a Versegly Ferenc Könyvtár Könyvtári Minőségi Díjához?
Balázs Ildikó minőségirányítási vezető (Versegly Ferenc Könyvtár, Szolnok)
- A fiatalok olvasóvá nevelése: jó gyakorlatok
Dr. Magyar Ágnes egyetemi adjunktus (Eszterházy Károly Katolikus Egyetem, Jászberény)
- „AZ ÉV KÖNYVTÁROSA BÉKÉSBEN 2023” ÉS „AZ ÉV KSZR KÖNYVTÁROSA BÉKÉSBEN 2023”
A díjat Puercené Lengyel Mária, a kétegyházi Könyvtár, Információs és Közösségi Hely könyvtárosa kapta.

A megyei könyvtár által a kistélepülési megállapodásban vállalt további szolgáltatás

A könyvtárkorszerűsítések zöme, az 50-ből 44 könyvtár felújítása 2022-ben befejeződött, az újonnan csatlakozott Nagyszénás felújításra vár, aminek teljes megvalósítását pályázati támogatás nélkül csak részleteként tudjuk megtenni. A Nemzeti Kulturális Alap 2023-ban nem írt ki szakmai eszközfejlesztési pályázatot, így önerőből fogtunk hozzá a nagyszénási könyvtár felújításához, elsőként a gyermekkönyvtár körülményeit tesszük a mai könyvtári kívánalmaknak megfelelővé, a könyvtári bútorok elkészítése az év végén elkezdődött.

Felújítási ráfordítás KSZR támogatásból

2019	4 217 662 Ft
2020	4 620 989 Ft
2021	2 345 316 Ft
2022	2 438 940 Ft
2023	744 768 Ft

KönyvtárMozi

Szolgáltatásaink köre 2015 óta bővült a KönyvtárMozi vetítések lehetőségével. 16 település csatlakozott 2023-ig a kezdeményezéshez, de az aktivitás lecsökkent, a vetítések száma alacsony a felnőtt korosztályt nehezebb megnyerni a vetítéseknek. A gyerekek számára a mesék feldolgozását LEGO-s építő foglalkozásokkal majd a megalkotott történetek képregénnyé formálásával színesítjük a KönyvtárMozi foglalkozásokon. A helyi könyvtárosok viszont nem tudják vállalni a filmekhez kapcsolódó foglalkozások megtartását, a KSZR munkacsoport kapacitása pedig nem elegendő. Emellett a hagyományos, dramatizáló elemekkel átszőtt filmfeldolgozás is színesíti a filmnézéseket, ebben az esetben is kapacitáshiány áll fenn.

2. A SZOLGÁLTATÁST NYÚJTÓ BÉKÉS MEGYEI KÖNYVTÁR

1. Rövid összefoglaló

a. sikerek, eredmények és trendek (használati mutatók alapján)

Az első három hónapban fegyelmezett működésre, az energiafogyasztás drasztikus csökkentésére volt szükség a küldetésünk és az igények teljesítése mellett. Tavasztól a programszervezés és a látogatók megszólítása volt a feladat. Az első három hónapban 6%-kal csökkent a kölcsönzések száma az előző évhez képest. Éves viszonylatban 7%-kal nőtt a olvasói műveletek (kölcsönzés, visszavétel, hosszabbítás) száma. Könyvtárosaink és olvasóink helytállása példaértékű volt a nehéz időszakban.

Békéscsaba 4 könyvtárában 77.130 könyvet kölcsönöztek az olvasók, 10%-kal többet, mint előző évben. 30%-kal megnőtt a folyóirat-kölcsönzések száma, a CD-, DVD-kölcsönzés esetén 10%-os csökkenés figyelhető meg. A fiókkönyvtárakban 2022-höz képest 8%-kal több

kölcsönzés történt. 16%-kal nőtt a könyvtári tagok száma (6599 fő). A békéscsabai lakosok 12%-a tagja valamely könyvtárnak. 16%-kal nőtt a tárgyévi könyvtárhasználatok (helyben, online) száma.

40 hét alatt 409 rendezvénnyel bővítettük Békéscsaba programkínálatát, melyeken 11.387 fő vett részt. A 3 hónapos szünet ellenére többen jöttek a rendezvényeinkre, mint 2022-ben. A vármegyei kistételepeken 189 kulturális rendezvényt szerveztünk.

Fordító-tolmács, informatikus könyvtáros és segédkönyvtáros gyakornokokat fogadtunk.

A mutatók javuló tendenciát mutatnak. Könyvtárunk második alkalommal elnyerte a Minősített Könyvtár címet.

b. az eredményeket jelentősen befolyásoló (pozitív vagy negatív) körülmények

Az energiaválság, infláció miatt visszafogott működésre törekedtünk. Áprilisban a könyvtár vezetését Juhász Zoltán vette át, az igazgatóhelyettes Kertész Zoltán lett.

Olvasói igényekre alapozva 7 napra módosítottuk az esti kölcsönzések határidejét. A foglalkozásajánlóknak hála több táboroztató és iskolai osztály felkereste a könyvtárat, hogy járuljunk hozzá programjaikhoz. A negyedéves kiesés miatt csökkent a Digilabor foglalkozásain résztvevők száma.

A rendezvényszervezést együttműködések segítették. A változatos tematikájú irodalmi, kulturális programokkal sok érdeklődőt megszólítottunk. A részvételt könyvtári tagsághoz kötöttük, növelni tudtuk a beiratkozott olvasók számát.

A kulturális turizmus iránt elkötelezetten országos konferenciát szerveztünk, kerékpáros szolgáltató helyé váltunk. Programjaink, alapfeladatunk a Munkácsy Negyed tagjaként nagyobb figyelmet kapott.

2. Stratégiai célok végrehajtása

a. az intézményi stratégiai célok időarányos teljesülése a tárgyévi munka által

Stratégiai tervünk alapvető céljai teljesülését az alábbi tevékenységekkel kívántuk elősegíteni:

Szolgáltatásfejlesztés:

- új közösségi terek népszerűsítése, működtetése: Digilépcső, Digilabor, Digikom
- folyamatos digitalizálási tevékenység
- nyomtatott tájékoztatók kiváltása

Modern infrastruktúra, otthonosabb környezet:

- tájékoztató feliratok modernizálása
- világításkorszerűsítés, villamoshálózat modernizálása
- gyermekkönyvtár árnyékolása
- munkakörülmények felmérése

Együttműködés:

- szakmai napok szervezése
- BékésWiki bővítése

Fenntarthatóság:

- alkotófoglalkozások szervezése
- csatlakozás a „Passzold vissza Tesó!” kampányhoz

Felhasználóbarát könyvtár:

- új szakjelzetek
- könyvtárhasználat segítése kiadványokkal, posztokkal, leporellókkal

Esélyegyenlőség:

- személylift üzembe helyezése
- gyűjteményfejlesztés a speciális ellátást igénylők ellátása érdekében
- foglalkozások hirdetése

Minőségi működés:

- Minőségirányítási Tanács működtetése
- használói vélemények, igények megismerése
- eredmények értékelése
- működést érintő javaslatok kidolgozása

b. a pályázati tevékenység támogatta-e a stratégiai célok teljesülését

A közművelődési pályázattal 7 rendezvény szerveztünk a békéscsabai könyvtárakban. A Békés Banda koncertek a helyi értékek megismerését szolgálták, a Könyvtárak a sikeres kulturális

turizmusért továbbképzést a jógyakorlatok megosztása, együttműködések kialakítása céllal hívtuk életre. Az OKN hetében 25 kulturális rendezvényt valósítottunk meg a vármegyében, a Dolgok könyvtára az eszközkölcsonzés lehetőségét teremtette meg. A Petőfi másképp pályázattal helyismereti tartalmakat publikáltunk. (NKA)

Az EMMI támogatását állományvédelmi célra fordítottuk. Eredményesen zártuk Az én könyvtáram projekt fenntartását.

3. Szervezet

a. kompetenciafejlesztés (a muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről szóló 1997. évi CXL törvény 94 §. (5a) pontja és a kulturális szakemberek továbbképzéséről szóló 32/2017. (XII. 12.) EMMI rendelet alapján)

A könyvtár Továbbképzési szabályzata szerint a szakmai munkakörben, legalább 6 órában foglalkoztatott közép- és felsőfokú végzettségű szakemberek a Beiskolázási terv alapján fejleszthetik, bővíthetik az intézmény alaptevékenységének színvonalas ellátásához szükséges kompetenciájukat.

Stratégiai tervünk alapvető célja a könyvtárosok szakmai felkészültségének növelése, a szakmai kihívásoknak történő megfelelés. 2023-ban 14 könyvtáros 81 konferencián, szakmai napokon vagy képzéseken bővítette ismeretét. A szakmai programok közül előnyt élveztek a helytörténethez és a turizmushoz kapcsolódó, valamint a digitális technológiák adaptálását segítő alkalmak. A belső képzések elsősorban a digitalizáláshoz, a mesterséges intelligenciához és új szolgáltatásokhoz (elektronikus olvasójegy, online adatbázisok, eszközkölcsonzés) kapcsolódtak. A képzések során kiemelt fontossággal bírnak azok a tevékenységek, melyek lakossági igényhez, illetve a működés célszerűsítéséhez kötődnek. 2023-ban egy könyvtárosunk részt vett a „Jól játszani” – 30 órás, 30 kreditpontos akkreditált társasjáték-pedagógiai továbbképzésen, mely tanúsítvány megszerzésével zárult. Az új ismeretek támogatják a Digilabor közösségi foglalkozásainak lebonyolítását, a gyermekek és felnőttek készségfejlesztésének elősegítését, melyek felhasználhatók a könyvtári társasjáték-délutánok, játékkészítő-foglalkozások, nyári táborok tervezéséhez, megvalósításához. Egy fő A1/1 szintű magyar jelnyelvi képzést végzett, mely az alapismeretek megszerzését támogatta. A munkatárs 2024-ben folytatja a jelnyelvi tanfolyamot.

4. Infrastruktúra

a. fizikai terek állapotának változása

Békéscsaba Megyei Jogú Város Önkormányzata támogatásának köszönhetően korszerűsíteni tudtuk az első emeleten található olvasóterem és gyermekkönyvtár világítását, elektromos hálózatát. A lámpatestek cseréje elősegíti az intézmény villamosenergia-fogyasztásának mérséklését, a villamoshálózat modernizálása a munkabiztonságot és a látogatói igényeknek megfelelést egyaránt szolgálja. A beruházás részeként az olvasóteremben helyet kapott egy energiaszlop, a konnektorok mellett USB-töltő aljzatok létesültek.

Szintén önkormányzati támogatásból fényzáró függönyökkel vált otthonosabbá a gyermekkönyvtár, mely lehetővé teszi diafilmvetítések és a bennalvós éjszakák megszervezését.

b. infokommunikációs (IKT) eszközpark állapotának változása

Kedvelt szolgáltatásunkká vált a videójátékozás, a megnövekedett forgalom miatt 2 db HDD vásárlására volt szükség. Önkormányzati támogatásból 8 db gigabites switch-et vásároltunk a 14 éves rendszer korszerűsítése érdekében. Az elavult tűzfalat korszerű MikroTik eszközre cseréltük. Irodagépeink karbantartása ütemezetten történt külső szakember segítségével. A szervereken futó szolgáltatások 80%-át az Ikron Kft. felügyelte, a fennmaradó rész saját erőforrásból biztosítottuk. A DJP megszűnése után az eszközöket továbbra is fenntartjuk, az ügyintéző terminált (személyi igazolvány igénylése, jogosítvány cseréje, erkölcsi bizonyítvány igénylése) elérhetővé tettük a lakosság számára.

c. egyéb infrastruktúra

2023. év elején megérkezett a Könyvtárellátási Szolgáltató Rendszer feladatellátása és a vármegyei kistélepülések könyvtári ellátása érdekében vásárolt új személygépkocsi. Pótoltuk az épület kötelező jellegű hiányosságait (villámvédelem, érintésvédelem). Megtörtént a személylift üzembe állítása, tűzjelzőpanel cseréje.

5. Gyűjteményi információk

a. gyűjteményelhelyezés és gyűjteményfejlesztés

A gyűjteményfejlesztés érdekében 14.483.965 Ft értékben vásároltunk könyveket, időszaki kiadványokat, zenei dokumentumokat (zenei CD, hangoskönyv, DVD-film) és folyóiratokat a Békés Megyei Könyvtár és a fiókkönyvtárak számára. 2023-ban 492.000 Ft érdekeltégnövelő támogatást kaptunk. A használói igények változása miatt évente egyre kevesebbet fordítunk zenei dokumentumok vásárlására, többet költünk könyvekre. Új igénynek megjelent a videójátékozás, 57 játékkal bővült a gyűjtemény. A könyvbeszerzés időarányosan zajlott egész évben, az olvasók számára elérhetővé tettük az új megjelenésű köteteket, pótoltuk a régebbi, igényelt kiadványokat. Kottát az elmúlt évben az igények hiányában nem vásároltunk. ODR-

támogatásból olyan szakkönyveket vásároltunk, melyekre igény van a könyvtárközi kölcsönzés keretében. Cél az olvasók és intézmények kérésének racionális teljesítése. Az év során megkaptuk az NKA támogatásával megjelent szerzők, kiadók műveinek 1-1 példányát. A TárgyTár eszközkölcsönzés-szolgáltatás elindításához 13 db eszköz került leltárba. Feldolgoztuk a Sass Ervin- és Kőváry E. Péter-hagyatékokat. Valamennyi állományegységet érintett a folyamatos selejtezés, leválogatás. Megszüntettük a brossúra állományunkat, melynek egy része végleges törlésre került. 2023. december 31-én 314.568 dokumentumból állt a gyűjteményünk. A helyhiány miatt átrendezések történtek a központi könyvtárban és a fiókintézményekben.

b. gyűjteményfeltárás

2023-ban 6407 címleírás készült teljes leírással, tárgyszavazással. Idegen nyelvű vagy helyi kiadványoknál 586 db – az FSZEK vagy MOKKA adatbázisában még nem szereplő – új rekord készült. Az elektronikus katalógusba rögzített rekordok száma megegyezik az előző évvel. 12%-al növekedett a MOKKA-ba betöltött tételek száma. A beérkezett dokumentumokat a korábbi évekhez hasonlóan átlagosan 3 napon belül az olvasók rendelkezésére bocsátjuk. A kisteleplések számára az állományba vétel után jelzettel és vonalkóddal ellátva szállítottuk ki a könyveket. Könyvtárunk munkatársai a selejtezés és törlés folyamatokat is elvégezték, folytatódtak a retrospektív munkálatok (rögzítés, vonalkódozás). A bibliográfiai leírások a hatályos jogszabályoknak megfelelően minden adatelemet, ETO-jelzetet, tárgyszavakat tartalmaznak.

c. állományvédelem

A digitalizálást a humánerőforrásnak és a tárhelykapacitásnak megfelelően, állományvédelmi szempontok szerint végeztük, külső partnerek segítségével. Állományvédelmi tekintetben 16 db sérült, nem jogvédett mű digitalizálása valósult meg. 76 db állományvédelmi szempontból indokolt, 1945 előtt megjelent, Békési Gyűjteménybe tartozó kötet kötészavítását, megújítását végeztük el az EMMI támogatásából.

d. digitalizálás

Összesen 7826 oldal könyvet és folyóiratot digitalizáltunk. Az Arcanum Kft. együttműködésével 350.000 helyi és országos vonatkozású (folyóirat)oldal került feltöltésre az ADT adatbázisába. A Petőfi 200-projekt keretében 14 kötet digitalizálása történt meg, a kiadványok szabadon elérhetők a könyvtár honlapján. Rendszeresen 1 fő közfoglalkoztatott munkatárs, alkalmasszerűen a könyvtáros személyzet archivált dokumentumokat. A Petőfi-pályázat digitalizálási tevékenységében 2 fő munkatárs vett részt.

6. Szolgáltatások (változások, trendek)

a. célcsoportok számára (gyermekek, hátrányos helyzetűek, nemzetiségek, zenét kedvelők stb.) kialakított szolgáltatások eredményei

A gyermekkönyvtár 254 új beiratkozót regisztrált. 23 gyermekkönyvtári programon 535 gyermek és kísérő vett részt. 40 alkalommal látogatta meg óvodai vagy iskolai csoport a könyvtárat. 16 gyermek részvételével zajlott bennalvós program. A legkisebbek olvasóvá nevelését segíti a Mesejárt. A könyvtár szervezésével békéscsabai és derecskei gyerekek folytatnak postai levelezést. A Digilabor foglalkozásain célzottan 8 oktatási intézmény 33 osztálya számára biztosítottunk programot, könyvtárbemutató foglalkozást (761 diák).

Nemzetiségi programként interaktív előadást hirdettünk a csabai szlovákok történetéről. A nemzetiségek napján Prekop János sajtómester kóstolóval egybekötött előadása BMJV Román Önkormányzata támogatásával valósult meg. A SINOSZ Békés Megyei Szervezete számára könyvkötészeti foglalkozást és városismereti sétát szerveztünk.

Hagyományosan a könyvtárban tartja összejövetelét a Vakok és Gyengénlátók Békés Megyei Egyesülete. Az Aranyévek Nyugdíjas Klub zenés és táncos rendezvényekre rendszeresen termet bérelt a könyvtárban. A zenét kedvelők számára az AV-dokumentumok hozzáférhetővé tétele mellett koncerteket (Békés Megyei Szimfonikusok Kamarazenekara, Gulyás Berta, Andras Vargas, Békés Banda), zenés irodalmi műsorokat szerveztünk a Bán Ber Irodalmi Társaság közreműködésével. Az U17-es röplabda-Európa-bajnokság nemzetközi játékvezető-delegációja és az ERASMUS+ külföldi hallgatói számára városismereti sétát tartottunk.

b. helyben elérhető szolgáltatások

Márciusig „kabátos” formában, ezt követően a megszokott módon működött a kölcsönzés, születésnapú készítése, digitalizálás, kutatás és tanulás. Az előjegyzések száma megközelíti a 2021-es évet (akkor díjmentesen teljesítettük az előjegyzést).

A Digilabor könyvtári alkotóműhelyben 33 kreatív alkotó, 28 varró, 20 robotika, 4 LEGO Story-foglalkozást szerveztünk. 7 foglalkozással megjelentünk a könyvtár falain kívül,

10-szer iskolákban tartottunk programot. 1592 fő vett részt a Digilabor foglalkozásain.

A 3 hónap kiesés ellenére megnőtt a Gametér látogatóinak száma. Két alkalommal virtuális focibajnokságot, egyszer Just Dance-táncversenyt szerveztünk.

Könyvtárunk szervezte az Ünnepi Könyvhét és az Internet Fiesta békéscsabai rendezvényeit, koordinálta az Országos Könyvtári Napok vármegyei programjait, két alkalommal volt Csabai Könyvbörze.

A helyi egyesületek és szervezetek táborait színesítettük programjainkkal, bemutatóinkkal.

c. távolról elérhető szolgáltatások

Az olvasás, könyvtárhasználat és helyismeret népszerűsítését szolgálják a web 2.0 interaktív szolgáltatásaink: Facebook (7), Youtube (2), Instagram (2), TikTok, Tumblr, Wordpress, Spotify. Honlapunkon önálló menüben elérhetők az elektronikus szolgáltatások. Új szolgáltatásként elindult a Spotify-on a podcast-csatornánk. A szolgáltatás célja

a könyvtár és az olvasás népszerűsítése. A BékésWiki helyismereti enciklopédiát több mint 1,5 millióan tekintették meg. 92 új leírással, 54 képpel bővült az adatbázis.

d. közösségi szolgáltatások: rendezvények, klubok, képzések, kiállítások

A könyvtárosok javaslatainak és közreműködéseinek köszönhetően szerveztünk rendezvényeket, a szervezőcsoportok erősítették a munkakapcsolatot az eltérő szakmai területen dolgozók között. Új kezdeményezés a könyvtári teadélután, a japán napok, könyvheti borudvar és a spanyol-nap, melyek népszerűnek bizonyultak. A Békés Megyei Könyvtár és a fiókkönyvtárak 381 közösségi és családi programjain 9692 résztvevőt regisztráltunk. Az év során 20 időszaki kiállításunk nyílt, az eseményeken 1491 fő vett részt. A kiállítások közül 4 kifejezetten a gyermekeknek szólt. A vármegyei kistételepüléseken 189 kulturális programot hirdettünk, melyeken 7284 fő vett részt. Sok esetben a könyvtári programok jelentik 1-1 település egyetlen kulturális, közösségi eseményét. Ötödik éve, 9 fős állandó tagsággal működik a könyvtárban Könyvjelző olvasóklub. Gyógypedagógus önkéntes biblioterápiás beszélgetéssorozatot vezet. A Jaminai Könyvtárban Életvezetési Kör, a Lencsési Könyvtárban Padlásterápia festőcsoport és „varázshangtár” működik. Júniusban játékefejlesztő közösség nyílt a megyei könyvtárban. Otthonadtunk Internet Klubnak, kalligráfia tanfolyamnak, egészségügyi felméréseknek, kiscsoportos varrótanfolyamnak, a Városvédő és Városszépítő Egyesület szabadegyetemeinek. A könyvtár a helyszíne a Csabai Kulturális Játékok könyvtárhasználati és rejtvényfejtő, valamint a Békéscsabai Tankerületi Központ helytörténeti versenyének. A Europe Direct Békés tájékoztató központ több nyilvános tanfolyamot (informatika, fenntarthatóság) szervezett a könyvtárban. A Könyvtári Intézettel közösen szervezett Makerspace a könyvtárban akkreditált képzés nem indult el.

e. online felületek (honlap, közösségi média)

A hírek, rendezvények és alapinformációk közzétételét szolgáló honlapra 423 bejegyzés került feltöltésre (35 bejegyzés/hó). A honlapfrissítés gyakorisága alulmaradt a korábbi évek adataival szemben, mely korrelál a használói szokások változásával. A BMK Facebook-oldala közel 4000 kedvelővel rendelkezik, a gyermekkönyvtári Facebook-oldal követőinek száma átlépte az 1000-

et. A kommunikációs szabályzatban limitáltuk a Facebook-bejegyzések havonta, havonta átlagosan 95 bejegyzést tettünk közzé. A fiókkönyvtárak megosztják programjaikat, híreiket a Facebook-oldalukon. A könyvtári Instagram-oldal esetén 57%-kal nőtt a közzétett bejegyzések száma, naponta átlagosan 1 poszt közzétételre kerül. Az oldalt 133 kezdték el követni. A könyvtár TikTok-ja 4674 videómegettekintést, 164 kedvelést regisztrált. Közel kétszer annyi videót töltöttünk fel, mint az előző évben. A Youtube-on 15 új felvételt tettünk közzé.

f. területi ellátás (bővebben kifejtve a 11. pontban)

A területi ellátás 50 kistélepülésre, és 25 települési nyilvános könyvtárra terjedt ki. A kistélepülési ellátás 5 munkatárs feladata, mindössze 3 teljes munkaidőben, a nyilvános könyvtárak koordinátora 1 fő.

7. Minőségirányítás

a. használói elégedettségmérés

	Felmérés	Célcsoport	Válaszadók
1	MKE-BMSZ szakmai nap – helyismereti kirándulás	könyvtárosok	16
2	Könyvtárak a sikeres kulturális turizmusért szakmai továbbképzés – elégedettségmérés	résztevők	28
3	Munkatársi igényfelmérés – gyógytorna	munkatársak	21
4	Munkakörülmények igényfelmérés	munkatársak	23
5	Digilabor – társasjáték-délután – elégedettségi felmérés	résztevők	14
6	Csillagos este – elégedettségi felmérés	résztevők	26
7	Spanyol-nap – elégedettségi felmérés	résztevők	12
8	Könyvtárhasználati felmérés: olvasási szokások	meglévő és potenciális látogatók	171
9	Fiatalok könyvtárhasználati szokásai	18 éven aluliak	28
10	KSZR szakmai nap (2023. 11. 21.)	könyvtárosok	24
11	KSZR szakmai nap (2023. 12. 07.)	könyvtárosok	17
Összesen:			380

b. önértékelés

Harmadik alkalommal végeztünk szervezeti önértékelést. A vizsgálat célja a Minősített Könyvtár cím megpályázása és az új intézményvezető munkájának segítése volt. Az adottságkritériumok többségét javulónak ítéltük. Az eredménykritériumok vizsgálata során a korábbinál határozottabb és kritikusabb a vélemény.

c. települési könyvtárak minősítésének koordinációja, előkészítése (a muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről szóló 1997. évi CXL törvény 66 §.j) pontja alapján)

A helyszíni látogatások részét képezte a minőségirányítási dokumentumokról történő tájékoztatás, segítségnyújtás. Felhívtuk a figyelmet a témához kapcsolódó képzésekre, előadásokra. Az egyesületi szakmai napokon előadást szerveztünk a joggyakorlatok bemutatására, konzultációs lehetőséget biztosítottunk.

d. tárgyévi fejlesztések, innovatív lépések

Az első félévben 176 diafilmkölcsönzés történt. Diafilmvetítő és társasjáték is kölcsönözhető. Szabadulj be az olvasóterembe! címmel feladványokkal, könyvkereső játékkal és olvasási kihívással vártuk az olvasókat. Új szolgáltatás a családi fotók digitalizálása.

8. Tudományos kutatás és kiadványok

Helytörténeti referenzs kérdések megválaszolásával folyamatosan segítettük a tanulók, kutatók tevékenységét. Helyismereti kutatást végeztünk a BékésWiki enciklopédia és a 100 éve történt Tumblr-oldal bővítése során. Szakmai kutatómunkát igényelt a digitalizálandó dokumentumok kiválasztása. A békéscsabai Szeberényi Gusztáv Adolf Evangélikus Gimnázium grafika szakos diákjai közreműködésével Fölszedtem sátorfám címmel megjelentettük a könyvtár első képregényét. A kiadvány és a könyvtár képviselte magát a Budapesten, a Comic Con eseményen és a 18. Budapesti Nemzetközi Képregény Fesztiválon. Könyvtárunk vezetése 5 publikáció összeállításában vállalt szerepet, a cikkek a Honismeret, Háromkák, TMT c. kiadványokban, Csabai értéktár kötetben és a Könyvtárvilág felületén jelentek meg. Összeállítottuk a Petőfi család Békés vármegyei emlékhelyeit bemutató pecsétgyűjtő túrafüzetet. Online és nyomtatott kivitelben angol nyelvű ismertetőt készítettünk a Munkácsy Negyedről. 3-féle kiadványban ismertettük foglalkozásainkat és szolgáltatásainkat. A TárgyTár eszközkölcsönzést önálló tájékoztató brossúra népszerűsíti.

9. Partnerségi együttműködések

a. kiemelt téma: könyvtári, közgyűjteményi, közművelődési, közoktatási együttműködés és az önkéntesség

90 diák 1476 órában töltötte a közösségi szolgálatot békéscsabai könyvtárban. Megállapodást kötöttünk 2 budapesti gimnáziummal. Önkéntesek segítettek a gyermeknapot, kiállítások szervezését. Új kapcsolat jött létre a Mozgáskorlátozottak Békés Megyei Egyesülete Nappali Intézményével: óvodásoknak, iskolásoknak és felnőtteknek tartottunk foglalkozásokat. Civil

kezdemenyezésre újra volt a Csabai Könyvbörze, kiállítóként részt vettünk a mikroelektronikai találkozón, közreműködtünk Békéscsaba képviselésén a Magyarországi Tájházak Központi Igazgatósága szentendrei programján. Csatlakoztunk a Kájoni János Megyei Könyvtár XV. Nemzetközi Felolvasómaratonjához, a Jókai Színház 24 órás költészet napi versfolyamához. Közreműködtünk városi mesemondó, népdaléneklési, könyvtárhasználati, helytörténeti versenyeken. Programszervezés, kommunikáció tekintetében szoros kapcsolatot ápolunk a Munkácsy Negyed kulturális intézményeivel. A Gál Ferenc Egyetem együttműködésével bemutattuk a Munkácsy Negyedet az Erasmus+ program résztvevőinek. Gyakornokként fogadtuk a Partiumi Keresztény Egyetem nagyváradi hallgatóját. Együttműködést folytattunk a vármegyei hatókörű városi könyvtárakkal, az OSZK-val, Könyvtári Intézettel, Magyar Könyvtárosok Egyesületével, Informatikai és Könyvtári Szövetséggel, Regionális Kollégiummal, MOKKA Egyesülettel. Könyvtárosaink 45%-a az MKE helyi szervezete tagja volt, 4 fő a vezetőségben képviselte magát. Az MKE helyi szervezete közreműködésével megvalósult az országos szakmai továbbképzésünk. Folytattunk az együttműködést a székelyudvarhelyi könyvtárral. Könyveket adományoztunk a helyi szlovák iskolának, karácsony előtt ajándékokat gyűjtöttünk.

10. PR/marketing/kommunikáció eredményei

a. a könyvtár megjelenése médiumokban

A könyvtárral kapcsolatban 2023-ban 471 alkalommal jelent meg híradás, ami duplája az előző évinek. A legtöbb hírt az online sajtóban közölték. A helyi média gyakorlata lett, hogy átvette a közösségi oldalainkon közzétett híreket. Nyitottan fogadták a könyvtár megkereséseit (sajtótájékoztató, interjú, beharangozó). A könyvtár a Munkácsy Negyed részeként a korábbinál nagyobb sajtófigyelmet kap, több megjelenést regisztrálunk – nyomtatott és elektronikus formában egyaránt.

b. lépések az intézményről alkotott kép pozitív formálásához (pl. arculat, kommunikáció)

Hivatalos honlap mellett Facebook-, Instagram-, TikTok-oldallal, Youtube-csatornával, Moly-profillal rendelkezünk. Kéthetente elektronikus hírlevelet küldünk (~1500 feliratkozó). A megújult arculati kézikönyv alapján készültek plakátjaink, kreatívjaink. Bővítettük a könyvőrök, jelzetek számát. Nyomtatványok helyett a terekben lévő digitális képkeretekre töltöttük fel programjainkat. Újítás a kommunikációs szabályzat, mely rögzíti a kommunikációs csatornák felelőseit, a helyetteseket, a posztolás rendjét.

11. A vármegyei hatókörű városi könyvtár a vármegye területén működő települési könyvtárakat érintő állami feladatairól szóló összefoglaló

a. a vármegyei kötelempéldányokkal, a digitalizálással, a gyűjteményét feltáró elektronikus katalógus építésével kapcsolatos feladatokról

A korábbi évekhez képest nagyobb számban kaptunk a kötelempéldány-szolgáltatás keretében dokumentumokat (2023: 138 db kiadvány 345.861 Ft értékben). A vármegyei dokumentumok beszerzése a helyi könyvtárosok együttműködésével történt. KSZR keretében 4448 db dokumentum került állományba. A kistépelülések könyvtárainak települési katalógusai közös online adatbázisban kereshetők.

b. a vármegye területén működő könyvtárak együttműködésének szervezésével kapcsolatos feladatokról

A nyilvános könyvtárakkal heti rendszerességgel történik kapcsolattartás a levelező listán keresztül. Az Országos Könyvtári Napok keretében közös pályázati tevékenységet koordináltunk és valósítottunk meg. Két szakmai rendezvényt szerveztünk a képzések támogatása érdekében. A helyszíni tanácsadások előzetes terv szerint megvalósultak. A kapcsolattartó könyvtáros igény szerint is segíti a könyvtárak munkáját. Helyszíni tanácsadás 13 településen történt (Csorvás, Doboz, Mezőberény, Körösladány, Mezöhegyes, Mezőkovácsháza, Battonya, Doboz, Gyomaendrőd, Gyula, Kondoros, Mezőberény, Tótkomlós). A tanácsadások témái: személyi kérdések, alapidokumentumok, minőségirányítás, programszervezés, könyvtári működés, alapidokumentumok ellátása, térelrendezés, állományellenőrzés, közösségi oldalak, integrált könyvtári rendszerek.

c. a települési könyvtárak tevékenységét segítő 2023-ban nyújtott szolgáltatásokról

37 kistépelülésen közvetlenül támogattuk a könyvtári ellátást. A támogatás felhasználásának két fő összetevője a dokumentumvásárlás (46%) és rendezvényszervezés (28%) volt. A retrospektív munkálatokhoz tananyagot és szakmai segítséget biztosítottunk a kistépelülési könyvtáraknak. 2023-ban 93 könyvtár (50 szolgáltató hely, 25 települési, 9 szak-, 7 fiók-, 1 ellátó, 1 felsőoktatási könyvtár) adatszolgáltatásában nyújtottunk segítséget.

d. az iskolán kívüli könyvtári továbbképzés és szakképzés végzéséről

Képzési lehetőséget elsősorban az egyesületi és a KSZR szakmai napok formájában biztosítottunk a megye könyvtárosainak. A turisztikai célú szakmai továbbképzésünkre meghívást kaptak a térség könyvtárosai. A szakmai napok az alábbi témákat érintették: mesterséges intelligencia, társasjátékok pszichológiai, pedagógiai vetülete, könyvtári fejlesztési irányok, társadalmi szerepek, minőségirányítás, olvasásra nevelés. A mindennapos munkavégzést, az adatszolgáltatást online, telefonon és személyesen segítettük. A szakmai

napok találkozási és konzultációs lehetőséget teremtettek. Rendszeresen tájékoztatást nyújtottunk a képzési lehetőségekről, konferenciákról – amennyiben módunkban állt, segítettük a részvételt.

e. a települési könyvtárak fejlesztésének koordinációjáról, az ennek keretében megtett javaslatokról

A nyilvános könyvtárak terei, az épületek és az infrastruktúra jellemzően elavult. A könyvtárak nagy részében felújítást célzó beavatkozásokat javasoltunk (hőszigetelés, épületfelújítás, akadálymentesítés, nyílászárócsere, eszköz korszerűsítés). Helyszíni látogatások során ajánlásokat tettünk a terek átrendezésére, a gyűjtemény-elhelyezésére, a működés dokumentálására.

f. a helyismereti dokumentumok elektronikus hozzáférhetővé tételével kapcsolatos elvégzett feladatokról

Digitalizálási tevékenységünk során előnyt élveztek a helyi dokumentumok. Az Arcanumnak köszönhetően több megyei lap digitalizálása megtörtént. Tanácsadással segítettük a partnerintézmények munkáját. A települések bevonásával bővítettük a BékésWiki online helyismereti enciklopédiát. Könyvtárunk Petőfi 200-projekt keretében szerzett tapasztalatait megosztottunk, az új online szolgáltatásainkat bemutattuk a nyilvános könyvtárak szakmai rendezvényén.

12. Könyvtárhasználati tendenciák

a. Az elmúlt éveket jelentősen meghatározó világvárvány, illetve az ún. „energiaválság” miatt kialakított szervezeti változások, új és megváltozott szolgáltatások bemutatása és fenntarthatósága.

Könyvtárunk több, a nehézségek idején bevezetett, könyvtárhasználatot segítő, szükségleteket teljesítő szolgáltatást fenntart. A pandémia során bevezettük az „ablakos kölcsönzést”, melyet napjainkban is igénybe vehetnek a gyorskölcsönzést kedvelő olvasóink. Az elmúlt években igény mutatkozott a könyvet házhoz szolgáltatás iránt, mely szintén elérhető. A világvárvány idején több virtuális kiállítást készítettünk, összeállítottunk egy digitális szabadulósobát, online ajánlókkal, kvízzjátékokkal tartottuk a kapcsolatot olvasóinkkal. Az e-szolgáltatások továbbra is elérhetők a könyvtár honlapján. Megszokottá vált, hogy a járványt követően is online előadásokat szervezünk,

a rendezvényekről rendszeresen videófelvétel készül, melyek visszanezhetők a könyvtár Youtube-csatornáján. Az online jelenlétünk erősítése céljából 2023-ban podcastcsatornát indítottunk. A kistelepülések esetén továbbra is az online kapcsolattartást részesítjük előnyben, az utazási költségek csökkentése, a kiskönyvtárak nyitvatartásának biztosítása miatt. Az MKE helyi szervezete felmérése alapján a könyvtárosok szívesen vesznek részt virtuális formában szervezett előadásokon.

b. Használati tendenciák kiértékelése: hogyan változtak az olvasási és könyvtárhasználati szokások a 2019–2023 időszakban, a szakmai mutatók 2., 3., 9., és 12. főpontja alapján.

A könyvtárhasználatok, regisztrált használók és látogatók száma 2021-től fokozatosan növekedik. A programlátogatást beiratkozáshoz kötöttük, ennek is köszönhetően több mint 2000 fővel nőtt a könyvtártagok száma. Az IKR lekérdezés alapján csökkent az aktív használatok száma – ez alapján az új beiratkozók nem a kölcsönzés miatt válnak könyvtári taggá. A web 2.0-s szolgáltatások gyarapodásával nőtt azok használóinak száma, a honlaphasználat népszerűsége csökkenő tendenciát mutat. A kölcsönzött könyvek száma évről évre közelít a 2019-es adathoz, egyre ismertebb a folyóirat-kölcsönzés. Az AV-dokumentumok esetén – a bezárásnak, streaming szolgáltatásoknak, kevesebb DVD-megjelenésnek köszönhetően – csökkenés figyelhető meg, mely tudatában a videójáték-gyűjtemény bővítésére fektetjük a hangsúlyt. A könyvtártagok lakosságon belüli aránya megközelíti a 2019-es állapotot: 2019-ben Békéscsaba 13%-a, 2023-ban a lakosság 12%-a rendelkezett érvényes könyvtári tagsággal.

2023-ban elvégzett, KSZR munkacsoporthoz tartozó elégedettségméréseink

Minőségirányítási munkánk során

- szolgáltatásainkat folyamatosan ellenőrizzük és fejlesztjük,
- használóink és partnereink elégedettségét és igényeit mérjük, értékeljük.

Munkatársak elégedettségmérése

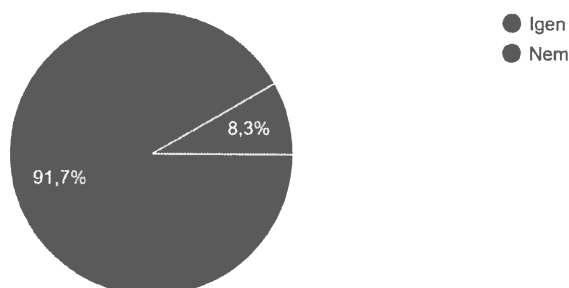

2023. november 21-én online szakmai napot tartottunk a kistelepülés könyvtárak munkatársai számára a már megszokott Zoom applikáció segítségével. 24 résztvevő töltötte ki anonim módon a szakmai naphoz kapcsolódó elégedettségmérésre szolgáló kérdőívünket.

Részt vett már korábban hasonló online előadáson?

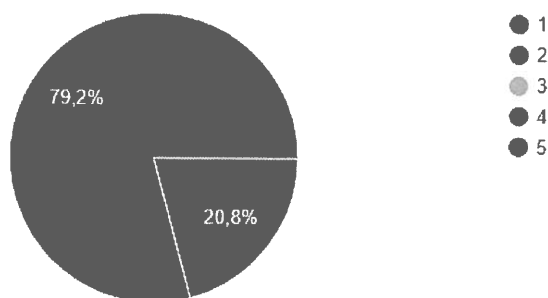
24 válasz

A grafikonon is látszik, hogy új kollégák is részt vettek ezen a szakmai napon, így ismerkedhettek az online megbeszélések világával és a Zoom applikációval.

A válaszok készen vannak... Amit a mesterséges intelligenciáról tudni érdemes - Előadó: Ignác József

24 válasz

Arra kértük a résztvevőket, hogy értékeljék 1-től 5-ig (1 – nem vagyok elégedett, 5 – teljesen elégedett vagyok) terjedő skálán az elhangzott előadást, amely a mesterséges intelligencia témakörét járta körbe. A fogadtatás pozitív volt.

Feltettük a kérdést, hogy milyen témákról hallanának még szívesen egy jövőbeni szakmai napon, és a válaszok jelentős része kapcsolódott, ha csak részben is, a mesterséges intelligencia vagy az informatika, internet témaköréhez.

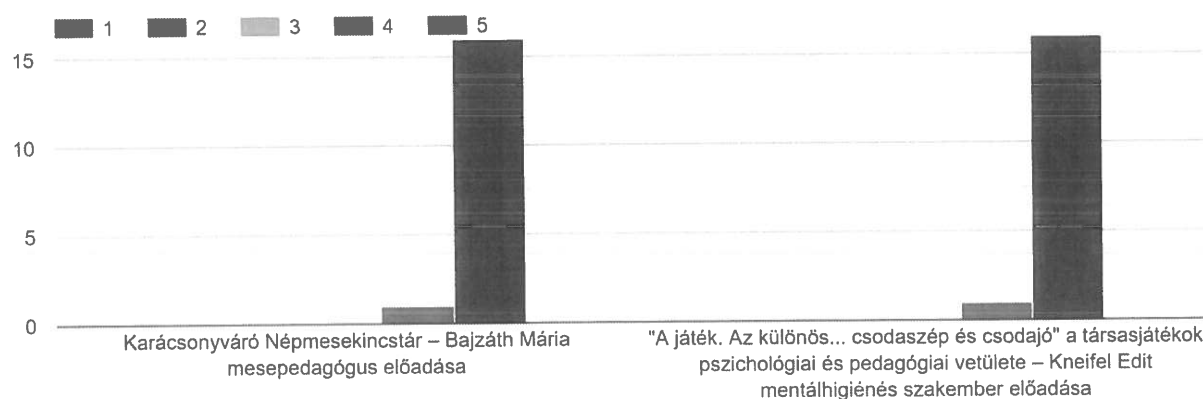
- *A mai előadás engem teljesen lenyűgözött! Szívesen hallanék még ebben a témában több információt is.*
- *A robotikáról még szeretnék hallani. Nagyon érdekes és érdekfeszítő a téma.*
- *Ugyanezt, hiszen addigra már megint mérföldeket fejlődik majd a mesterséges intelligencia.*
- *Az internet veszélye gyermekek számára*
- *Közösségépítés, könyvtári marketing*
- *Kiskönyvtárak jövője a mai világban.*

KSZR online szakmai nap 2023. 12. 07.

Második szakmai napunkra 2023. december 7-én került sor, ismét online, a Zoom segítségével. Ez alkalommal 17 résztvevő töltötte ki anonim módon a szakmai naphoz kapcsolódó elégedettségmérésre szolgáló kérdőívünket.

Az ünnepek közeledtével a mesék és a játékok világa került terítékre a szakmai nap programján.

Arra kértük a résztvevőket, hogy értékeljék 1-től 5-ig (1 – nem vagyok elégedett, 5 – teljesen elégedett vagyok) terjedő skálán az elhangzott előadásokat. Ismét elmondható, hogy elégedettek voltak a programokkal.

Kérdőívünk végén ismét lehetőségük volt a résztvevőknek saját szavaikkal is véleményezni a szakmai napot, leírni foglalkozásötleteiket, és nyolc válaszból hat szólt többek között a társasjátékokkal kapcsolatos ötletekről:

- *Táboros általános iskolás gyermekekkel társasozás, illetve az óvodás korúaknak az ünnepkörhöz kapcsolódó mesedélelőtt a könyvtárban.*
- *Társasjáték délután, adventi meseolvasás*
- *A társasjátékról szóló előadás egy csoport létrehozásának ötletét adta!*

- *Társasjáték délutánokat szívesen tartanánk, ehhez örömmel fogadunk társasjátékokat még.*
- *Társasjáték délutánokat mi is csinálunk. Ezeknek a kibővítésén gondolkodunk a nyári időszakban. A mesenaptár és az adventi időszakhoz kapcsolódó legendák, népmesék világával ismertetnénk meg az érdeklődőket.*
- *Szívesen felvenném a könyvtárunkba foglalkozásnak a társasjáték napokat és bízom benne, hogy jövőre ezt sikerül is megvalósítani.*

A foglalkozások támogatása érdekében célszerű lehet külön felmérést készíteni társasjátékos témakörben az esetleges jövőbeni beszerzésekhez.

Békés Megyei Könyvtárellátási Szolgáltató Rendszer

2023

50 kistélepülés

7 997 olvasó

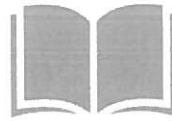
Könyvtárhasználatok száma:
133 648 alkalom

5 539 db
állomány-
gyarapodás

59 802 db
kölsönzött
dokumentum

Kölsönzött
dokumentumok száma
(db/fő/év):
7,5 db

189
rendezvény

7 284
résztevő

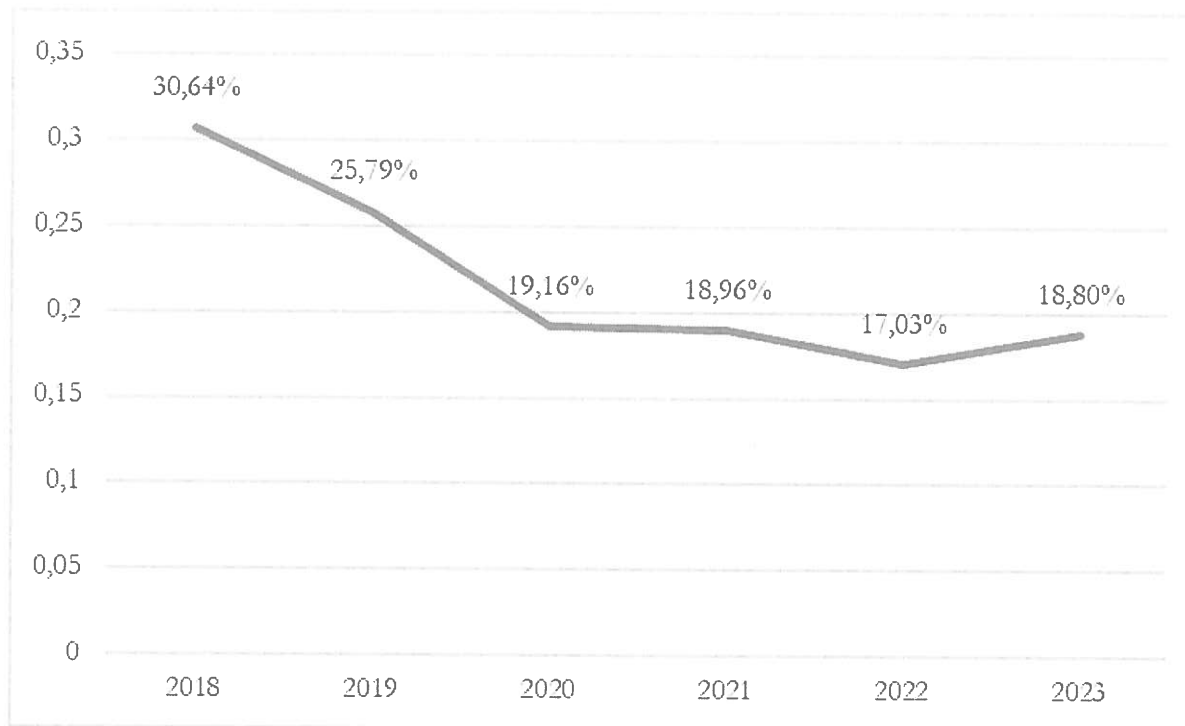
<http://kszr.bmk.hu/>

<https://www.facebook.com/kszr.bmk>

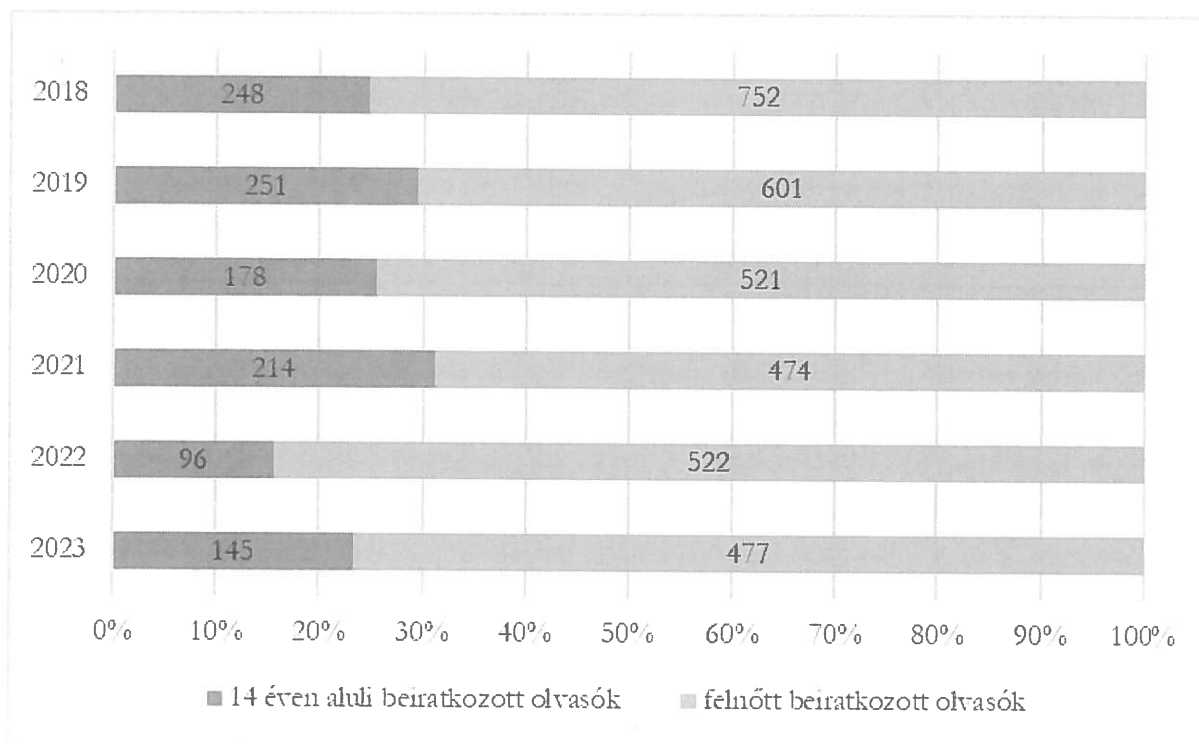
3. KÉTEGYHÁZA

Könyvtárhasználat

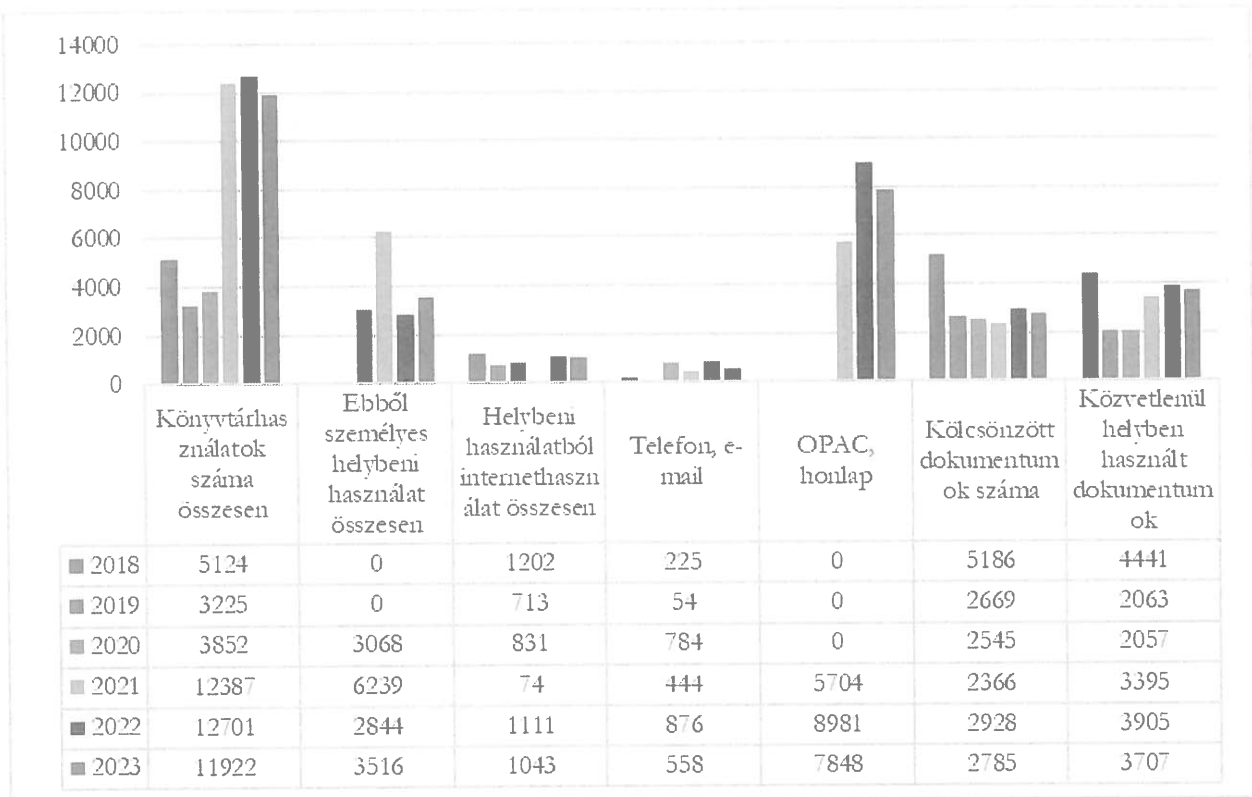
Beiratkozott olvasók %-os aránya a lakosság számához mérten (2018-2023):

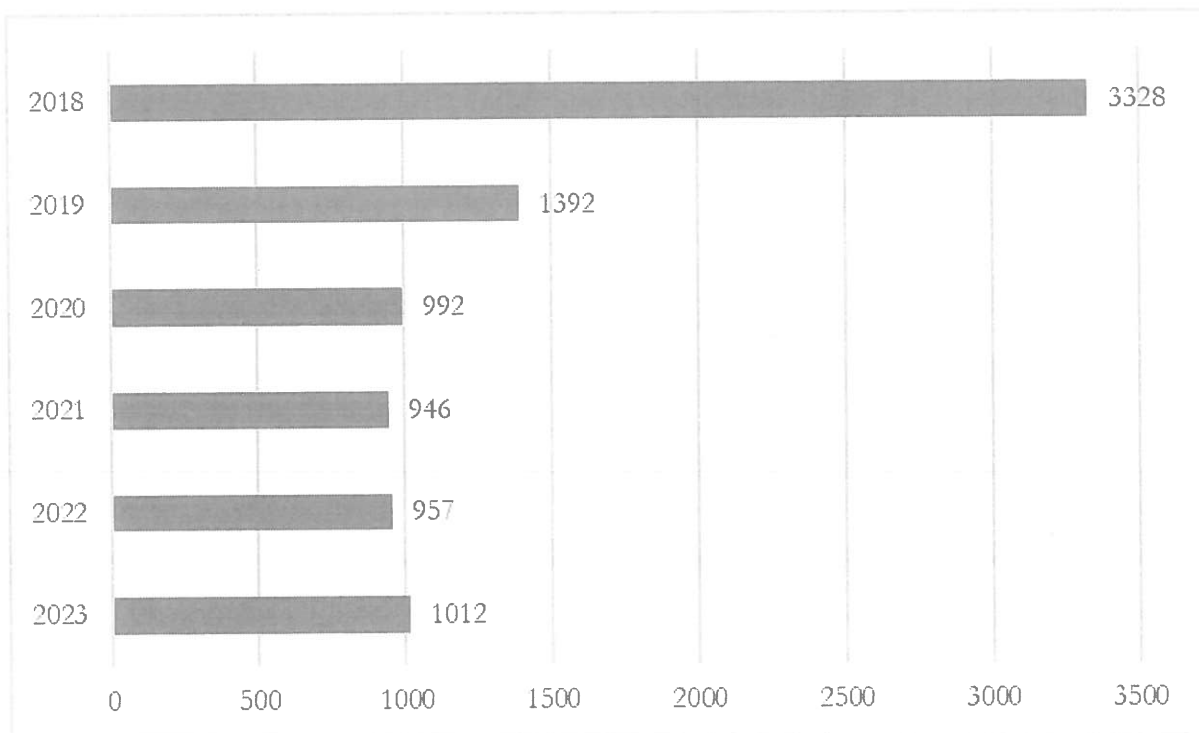
Beiratkozott olvasók száma (2018-2023):

Olvasók könyvtárhasználati adatai (2018-2023):

Kölcsönzött dokumentumok száma a 14 év alatti olvasók körében (2018-2023):

Állománygondozás

Állomány gyarapodása 2023-ban beszerzés módja szerint:

vétel	ajándék	cseré	köteles-példány	egyéb	összesen (db)
90	2	0	0	0	92

Állomány gyarapodása 2023-ban dokumentumtípusonként:

könyv	időszaki	hanghordozó	mikrodok.	egyéb	összesen (db)
92	0	0	0	0	92

Állomány gyarapodása szakterületi megoszlás szerint, állományegységenként és összes értékben:

felnőtt szakirodalom, tudományágankénti megoszlása*											felnőtt szakirodalom összesen	felnőtt szépirodalom	gyermek és ifjúsági szakirodalom	gyermek és ifj. irodalom szépirodalom	mindösszesen /db	bekerült érték /Ft
0	1	2	3	5	6,004	7	8	908,91	92/99							
1	3	1	6	1	3	3	2	0	2	22	40	1	29	92	272 010	

*szakterületek:

0	általános művek
1	filozófia, pszichológia
2	vallás, teológia
3	társadalomtudományok
5	matematika és természettudományok
6,004	alkalmazott tudományok
7	művészet, szórakozás, sport
8	nyelv és irodalom
908,91	honismeret, földrajz
92/99	életrajz, történelem

Retrospektív katalógusépítés		Retrospektív állományfeltárás dokumentumok vonalkódosítása			Megjegyzés / 2023-ban elvégzett feladatok
kész	folyamatban	kész	folyamatban	2024	
				✓	

Folyóiratok

2023-ban előfizetett újságok, folyóiratok (161 991 Ft értékben):

- Nők Lapja
- Természetgyógyász Magazin
- Szitakötő
- Buci-Maci
- Blikk
- Kiskegyed